

Šiame numery

- Konkretus žvilgsnis į sritis ir darbus.
- Apie mokslą ir mokslininkus. "Budelių" hipotezės.
- Janinos Degutytės poezija.
- Pokalbis su Dariu Lapinsku apie A. Kairio futureską.
- Hamiltono Aukuras šiapus uždangos.
- Technologija ir menas.
- Miko Šileikio paroda.

Mielas Redaktoriau,

Tavo redaguojamas "Draugo" šeštadienis priedas turi antrašę: Mokslas, menas, literatūra. Kad to meno ir literatūros pilni puslapiai, tenka tik džiaugtis. Visokie parodų aptarimai, koncertų ir dainininkų vertinimai, knygų recenzavimai ir pristatymai, kartais dar knygai nė nepasirodžius, rodo, kad menas ir literatūra nėra nuskriausti. Kitaip su mokslu. To mokslo kaip tik ir pasigendama. Atleisk tad, kad būdamas nemokslininkas, čia padėstysiu, gal būt, ir labai nemokslininkas "apdūojimus".

Niekas neabejoja, kad mūsų amžius yra mokslo amžius. Tai keistas amžius, kada kitados buvę mokslo židiniai vienuolynai tuštėja, o visokios mokslo tyrimų laboratorijos pilnos. Žmogus niekad taip drąsiai nebuvo nupioves laisvus su Antgamte ir pasinėres vien tik į gamtos mokslus. Bet drauge yra tikra, kad tada, kai žmogus domėjosi Dievu, gamta jam buvo daug palankesnė, draugiškesnė, negu šiandien, kada žmogaus visas dėmesys ir simpatijos nukrypo tik į gamtą. Tasai mokslinis susidomėjimas gamta ją apiplėšė, sutėrė tiek iš vidaus, tiek išorėje. Net ir begalinius dangaus plotus žmogus savo erdvėlaiviais išnarstė, iššūpinėjo, bet kas iš to? Mokslas gavo keletą mėnulio akmenų, o mėnulyje liko tik astronautų smėlyje įmintos pėdos.

Sąžinės nuraminimui sakoma, kad gamtos profanacija leido žmogui daug sužinoti, patirti. Taigi moksle padaryta pažangos. Modernus žmogus šiandien gali šaipytis iš savo protėvio, gyvenusio prieš 100-200 metų, kai tas važinėjo vežimu tik mediniiais ratais ir tikėjo, vaizdžiai kalbant, kad vaikus atneša gandrai.

Kaip ten bebūtų, turime pripažinti, kad šių dienų žmogus turi neišmatuojamą pažinimą, žinojimą, kuris, išsiveržęs pro bibliotekų langus, susikoncentravo kompiuteriuose. Tik galima, kad tas žinojimas yra sukoncentruotas nedaugelio, hermetiškai užsidariusių specialistų galvose. Juo labiau mokslas daro pažangos, auga, tobulėja, tuo jis lieka neprieinamesnis eiliniam žmogui. Gyvename įsitikine, kad jau žinome viską, kai tuo tarpu nežinome nieko. Netgi nežinome, kas šiandien jau yra žinoma. Užvaldėme erdves, bet ar yra bent vienas iš šimto, kuris žinotų dėl

būtų pravartu turėti mūsų mokslininkų, menininkų ir profesionalų draugijų narių sąrašai su adresais. Lituanistikos instituto narių naujas sąrašas dabar rengiamas ir bus pasiųstas Kultūros tarybai. Tokius sąrašus vertėtų papildyti žmonėmis, kurie nepriklauso toms draugijoms.

Aktualūs projektai pagal jų reikšmę:

a) Užtikrinti Encyclopedia Lituanica užbaigimą ir tinkamą jos išplatimą. Leidėjui reikia pagalbos.

b) Suorganizuoti specialistų komisiją, kuri sektų kitų kalbų enciklopedijas, žemėlapius ir kitokius informacinius leidinius, kad tinkamai reaguotų dėl pasitaikančių klaidų ar net sąmo-

Laiškas redakcijai

DĖL MOKSLO IR MOKSLININKŲ

ko erdvėlaiviuose iš rankų iškritęs pieštukas nekrinta žemėn, o lieka pakibęs ir plaukioja erdvėlaivio viduje. Bendra nuomonė: erdvėje nėra traukos dėsnio. Bet kaip tada su Newtono visuotiniu traukos dėsniu? Mokslininkai, tyrinėdami gyvybės fenomeną, surado genus, DNA (desosiribranduolinė rūgštis), bet ar bent vienas iš šimto žino, ar iš pūvančios medžiagos gali atsirasti nauja bakterijos ir kirminalai, ar ne. Louis Pasteur jau visiškai pamirštas.

Man atrodo, kad mūsų amžiuje visiškai yra pamiršta gamta ir iš jos stebėjimo kylanti šmintis. Štai dėl ko prašymas visiems mokslininkams: susimildami, pabandykite jūsų turimą mokslą bent kiek populiarinti. Tam laikraščių skiltys (žinoma, ir "Draugo" priedo), radijas, televizija bus atviri. Atrodo, taip viskas paprasta. Bet kartais ima pagunda manyti, kad šių dienų mokslininkai, lyg susitarę, nori palikti liaudį ignorancijoje. Karl Popper pavadino tiesiog "ignorancijos sąmokslu" tą nenorą dalintis su kitais savo žiniomis.

Bet čia, reikalas nėra toks paprastas, kaip kam atrodo — pasakytų kun. V. Bagdanavičius savo įprastu posakiu. Mokslininkai, turėdami begalinius rezervus šminties, kaip tik neturi jokio susidomėjimo gamta bent iki tokio laipsnio, kokį turi eilinis žmogus. Taigi nenuostabu, kad racionalinės mechanikos specialistas nemoka pataisyti automobilio. Arba branduolinių studijų biologas neatskiria pušies nuo eglės, o astrofizikas nežino, kokio šiandien yra mėnulio fazė.

Gamta, kaip fenomenas, kaip stebėjimo objektas, kaip jaudinąs ir dominąs reiškinys, nedominą mūsų laikų mokslo. Dar daugiau: atrodo, kad modernus mokslininkas gamtą visiškai ignoruoja. Kartą teko būti liudininku, kaip

garsus biologas, paklaustas, kodėl medžių lapai nėra vienodos formos, nuleido rankas ir nerado savo galvoje atsakymo. Mokslas šiandien domisi tik tokia gamta, kokios nėra. Fizika, chemija, biologija užsilma tik tuo, kas nematoma, nori pasiekti tai, kas nesuvokiama eiliniam žmogui. Šių dienų mokslininkas jaučia nepaprastą palinkimą į abstrakciją. Paprasta gatvės žmogaus nuovoka (sensus communis) ir gamta su visomis jos grožybėmis yra pasiūsta velniop. Kaip tad norėti, kad toks mokslininkas, vis labiau išsigilindamas į savo specialybę, imtų ir atsigręžtų į gamtą ir patenkintų mūsų eilinio žmogelio norą irgi šį tą sužinoti.

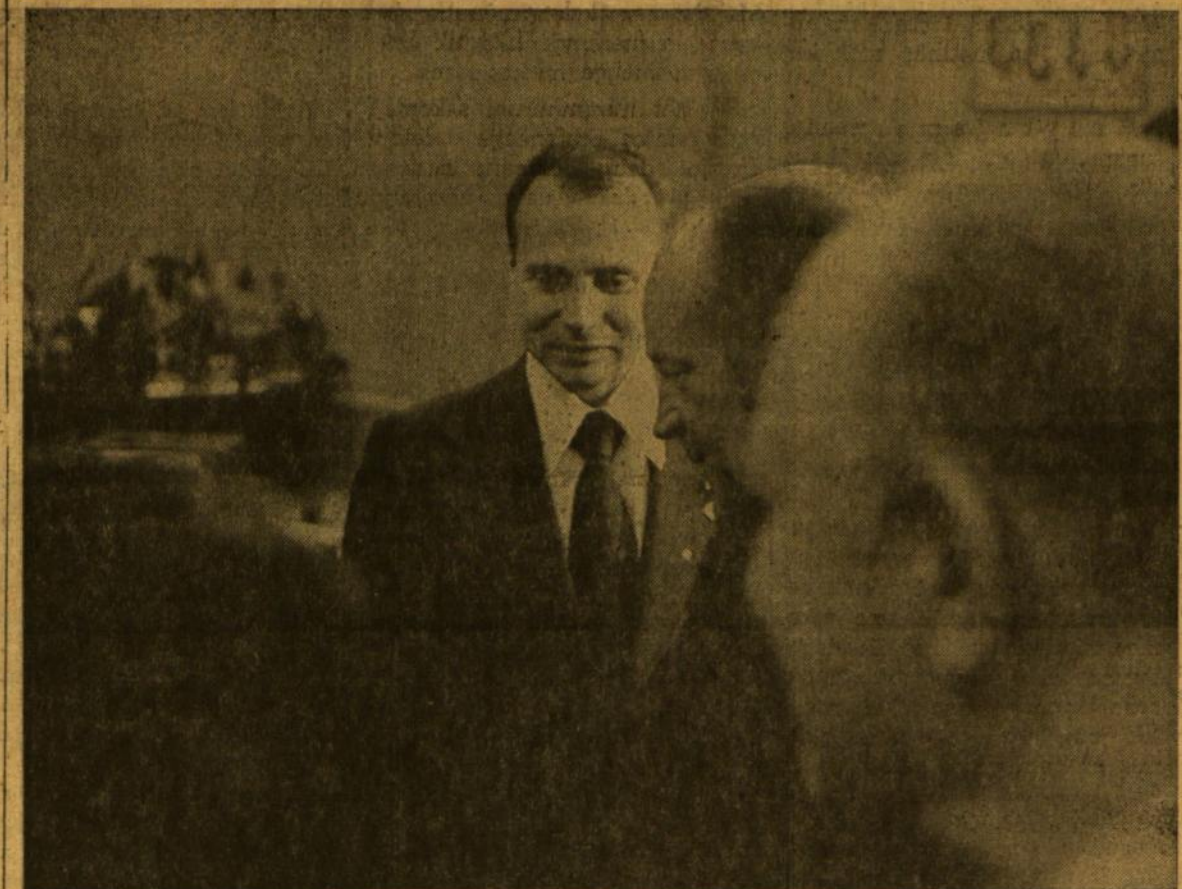
Šiandien jau yra nesuprantami tokie mokslininkai, kaip Rachel Carson, kuri, matydama pavasario grožį, jaudindavosi iki ašarų, arba Konrad Lorenz, kuris rašė apie gyvulius, arba Albert Schweizer, kuris rūpinosi

Afrikos raupsuotaisiais. Tokie šiandien apkaltinami obskurantizmu, diletantizmu, rasizmu ir dar kitokiais izmais, jei ne dar kuo blogesniu.

Šių metų birželio 2 dienos laikraščiai pranešė, kad praėjusią naktį būta mėnulio užtemimo, nepaprasto, neįprasto, nelaukto gamtos reiškinio dangaus skliaute. Jokia observatorija to nepastebėjo, iš anksto nepaskelbė, nepaaiškino. O kai mėnulis ėmė temti, žurnalistai griebėsi telefono ragelio, skambindami observatorijas ir norėdami to nepaprasto reiškinio paaiškinimų. Bet niekas jiems neatsakė, nes astronomai... miegojo. Nė vienas jų neatėjo į galvą mintis bent telefonu pranešti laikraščių redakcijoms apie nepaprastą įvykį, kurio gal daugumas iš viso savo gyvenime nėra matę.

Tik keli metai praslinko nuo milžiniško užmojo — žmogaus nusileidimo ant mėnulio, kainavusio milijardus dolerių. Visa tai buvo daryta mokslo vardu. Bet po to, jau toks nesidomėjimas mėnuliu, kad net nepastebimas jo užtemimas. Atrodo, kad mokslininkų mėnulio ištyrimas siekė suaiškinti senąjį mėnulį, ir tai pavėjo. Mėnulis tapo bandomąja auka, siekiant pažinti baltąjį "Paukščių kelią". Mėnulis buvo paaugutas kitiems tikslams.

Seniau mėnulio užtemimai: visus domino. Iš to buvo daromi pramatomai, pranašauta ateitis. Šiandien pasidarėme tiek jau mokyti, kad užtemimo net nepastebime. Su gamtos ir sukurtosios visatos užmiršimu, praradome Dievą, kuris reiškiasi ne per vizorines ir nesuprantamas mokslo dėsnių abstrakcijas, bet per dangiškų ir žemiškų fenomenų apraiškas. Yra tik vienintelis kelias atrasti Dievą gamtoje — tai pasukti atgal iš kelio, kurį yra nuėjęs modernusis mokslas. Reikia grąžinti kilnumą, vertę ir prasmę gamtos reiškiniams, tiems Dievo apsirėškimams — teofanijoms, neneigiant nė mokslo dėsnių, tačiau išvingiant tokio pasaulio supratimo, kad jau,

Simas Kudirkas Chicagoje, mero įstaloje. Čia jam suteikiama miesto garbės pilietybė. Nuotr. Jono Bogutos

Kertinė paraštė

KONKRETUS ŽVILGSNIS Į SRITIS IR DARBUS

(Atsakymai į Kultūros tarybos pirmininko Anutė Jaus Kairio klausimus)

Planavimas keliolikai metų? Atrodo, kad būtų realiau planuoti gal tik 4 ar 6 metams. Juk kultūrinės reikšmės darbai atsiranda ne tiek dėka plano, kiek individų iniciatyva ir pastangomis. Organizacijos nekuria, o tik gali padėti kūrėjams. Viskas priklauso nuo to, kokių ir kiek žmonių turėsime išsivijoje kultūriniam darbui atlikti ir tiems darbams prilmti. Tad mūsų sąlygose gal svarbiau būtų padėti lietuviams mokslininkams, menininkams ir visuomenininkams realia parama ir paskata tokiems darbams atsidėti. Svarbu, bet jau antroje eilėje, rengti viešas kultūrinės veiklos manifestacijas. Šioje dvasioje ir mano atsakymai:

1-sis klausimas: konkreti kultūrinė veikla dabar

Mokslininkams, pirmausia liuanistams, patraukti ir prilaikyti Lietuvių Bendruomenėje reikia geriau platinti ir kelti žurnalų bei knygų tiražus, primokėti už liuanistinių veikalų parašymą ir jų išleidimą. Iki šiol tai buvo daroma tik atskirais atvejais, daugiausia patiems autoriams ar jų atstovams, pvz. Lituanistikos institutui, prašant. Buvo gauta paramos iš Lietuvių fondo, Lietuvių Bendruomenės ir pavienių mecenatų Lituanistikos darbams, Liet. katalikų mokslo akademijos leidiniams, Lietuvių istorijos draugijai, išsivijos bibliografijai, mokslininkų suvažiavimams. Kultūros tarybai nereiktų laukti atskirų prašymų, bet skatinti ir raginti, kad tie darbai būtų tęsiami, atpalaiduojant mokslininkus nuo rūpesčio gauti lėšų.

J a u n i m u i daugiau su-burti remtina chorų, teatro mėgėjų, tautinių šokių ir sporto ansamblių veikla. Reiktų apmo-

kėti ir jų vadovų darbą, kaip apmokami liuanistinių mokyklų mokytojai.

R a š y t o j a m s premijų turime, leidėjų irgi netrūksta, tik reikia daugiau skaitytojų. Reikia išgalvoti veiksmingų būdų knygų pirkėjams paraginti. Jei gyventume ne rezidencijose, o namuose, jei naudotume tą patį automobilį 6 metus, o ne trejus, jei... Gal tam tikras viešas dėmesys ištikimiesiems knygų pirkėjams ir asmeniškų bibliotekų savininkams pagelbėtų? Premijos, varžybos skaitytojams?

D a i l e s parodos dažniausiai yra kartu ir komercinės, kūrinių parduodami. Nė kiek nevertindamas dailininkų reikšmės, manau, kad Liet. Bendruomenės Kultūros taryba turėtų rekomenduoti finansiškai remti tik jungtines parodas istorinės progomis. Jos pasitaiko ne kasmet. Dailininkai ir skulptoriai parduoda savo kūrinius ir ne lietuviams, ko negali padaryti lietuviškų knygų autoriai. Lietuvių fondų premijos dailininkams reikalingos, bet jos turėtų būti skiriamos ne tik už tam tikroje parodoje parodytus darbus, bet iš viso už menininko pasiekimus ilgesnėje laiko perspektyvoje. Čia neturėtų būti išskirti ir knygų iliustratoriai.

M u z i k a i d a i n i n i k a i ir kompozitoriai yra panašioje padėtyje, kaip dailininkai. Tad ir jų darbų rėmimui taikytini panašūs kriterijai. Scenoje pasirodančių menininkų darbas visada turi būti apmokamas rengėjų, kaip apmokama salės nuoma. Kompozitorių gaidoms atspausdinti visuomenės parama reikalinga, kaip ir mokslininkų darbams.

2-sis klausimas: konkretūs kultūriniai projektai

Pavardžių tuo tarpu nenorėčiau minėti. Kultūros tarybai

ningų tiesos iškraipymų, liečiančių Lietuvą ir lietuvius. Štai, naujoji Encyclopedia Britannica laida įdėjo sovietinių pareigūnų parašytus straipsnius, klautojančius istoriją. Tokia komisija galėtų sudaryti Lituanistikos institutą, LKM Akademijos, Lietuvių istorijos d-jos, Lietuvių žurnalistų s-gos, Lietuvių rašytojų d-jos, Dailininkų draugijų, mūsų politinių bei visuomeninių veiksmų žmonės. Kas turėtų visa tai koordinuoti? Gal Lietuvių Bendruomenės valdyba?

c) Organizuoti akademinės (ne mokyklinės) Lietuvos istorijos rašymą ir išleidimą, nutūkčius informacinius leidinius, kad tinkamai reaguotų dėl pasitaikančių klaidų ar net sąmo-

ir kt. kalbomis.

d) Užtikrinti lietuvių išsivijos bibliografijos tęstinumą ir parengti knygą — suvestinę 25 ar 30 metų bibliografiją, išmetant nereikšmingus dalykus, kurie suregistruoti atskirų metų bibliografijose. Lituanistikos instituto Bibliografijos skyrius jau parengė 1970-1973 metų bibliografiją, belieka išleisti. Turime ir bibliografų prieauglio darbu pasidalinti.

e) Užtikrinti lietuvių mokslininkų suvažiavimų reguliariumą. Tokie asmeniškai kontaktai savo tarpe ir su visuomene labai svarbūs. Planingai derinti Lituanistikos instituto, LKM Akademijos ir Technologų suvažiavimus ar simpoziumus. Iš Lietuvių Bendruomenės reikia lėšų

nors prelegentų kelionėms apmokėti. Honorarų už paskaitas iki šiol niekas neprašė.

3-sis klausimas: reikštis savybėje ar tarp svetimųjų?

Svarbiausia — darbų kokybė, o tada bus ką parodyti ir svetimiešiams. Svarbu neatitrūkti nuo to, kas daroma Lietuvoje. Džiaugtis jų laimėjimais, papildyti jų spragas, atsirandančias dėl okupacinio režimo. Visa tai tinkamai perduoti mūsų lietuviškajai spaudai ir svetimajai. Jau daug kas gero padaryta ta kryptimi. Veržtis į tarptautines enciklopedijas, vardynus, antologijas.

4-sis klausimas: asmensiskas ušiangavimas

Tuo tarpu esu užimtas Lituanistikos instituto administracinių darbų. Galima būtų padaryti kur kas daugiau, bet trūksta talkos. Norėčiau veiksmingiau testuoti studijas lietuvių namotyroje ir Lietuvos bažnyčių statybos istorijoje, dažniau recenzuoti tos srities Lietuvoje ir kitur pasirodancius veikalus, padaryti pranešimų mūsų visuomenei. Dar yra neparašytų straipsnių ir neparinktų iliustracijų Encyclopedia Lituanica.

Sie mano atsakymai nėra išsamūs, ir jie neatstovauja Lituanistikos instituto prezidentui bei tarybai. Jei kas kritikuotų ar papildytų, būsiu dėkingas. Dr. inž. Jurgis Gimbutas Lituanistikos instituto pirmininkas

Žemei dainuojanti fleita

PR. VISVYDAS

Janina Degutytė, PRIEBLANDŲ SODAI. Eilėraščių rinkinys „Vaga“ Vilniuje 1974 m. Dailininkas Vytautas Valius. Rinkinys 100 psl., tiražas 10 000 egz.

„Kai paliečiu pėda / žolės šėšė-lij- / suskamba jis - kaip styga“ — rašo Janina Degutytė savo naujausiam poezijos rinkinyje „Prieblandų sodai“. Iš tiesų, ši knyga ir skamba J. Degutytei būdingais, gilaus išgyvenimo paliestais įvaizdžiais.

Rinkinio pavadinimas „Prieblandų sodai“ yra net gana giminingas Bern. Brazdžionio knygai — „Vidudienio sodams“. Malonu paminėti šį faktą, nors tai tik atsitiktinis „sodų“ sutapimas. Jau žymiai arčiau sutampa J. Degutytes ankstyvesnis rinkinys „Svičėia sniegas“ su H. Nagio „Mėlynu sniegu“, nes aname rinkinyje yra taipgi eilėraščių pavadinimai „Mėlynas etudė“ ir „Laikrodžiai“ (turiu minty H. Nagio „Saulės lakrodžius“). Apskritai, J. Degutytes poezijos gaida vietomis yra labai artima H. Nagio egzaltacijai.

„Prieblandų sodai“ pasižymi juvelyriniu glaustumu. O tai gi retas bruožas mūsų epochoje, kur viską užtvindė žodžių galybė. J. Degutytes eilėraščių lengvai įtelpa puslapyje. Bet jos eilėraštyje

yra daug įtampos, daug įvairu- jančios gyvybės. „Sodų“ poezija tvaska ne tik braižymais, bet ir vidaus klodais.

Poetė trokšta sueiti į glaudų sąlytį su skaitytoju. Tiesiog motiniškai prabyla:

*Nešu tau eilėrašči,
tą mažytį balto debesio namą,
kur gali užėjus sušilti
ar pabūt su savimi. (85)*

Šitose eilutėse akivaizdžiai parodoma poezijos nauda — duoti dvasinę šilumą, leidžiančią žmogui būti individui. Eilėraščių tam pa kukiui pastoge, iškelta virš kasdienybės. Nuo jos galima žiūrėti į nuostabią žemę, priimti viską: ir dieną, ir naktį, ir baltojo, ir juodojo ciklo apraiškas.

„Prieblandų soduose“ poetė suartėja su žeme kaip retas mūsų poezijoje nuo S. Nėries „Pėdų smėly“ Nepriklausomybės metais, „Pabudimas“, „Pavasario šaltiniai“, „Zemės žydėjimas“, „Atsibusk...“, „Mes einame į tave“, „Prieblanda“, „Sveika, rugpiūčio diena“ ir eilė kitų eilėraščių neša mus visur — švęsti metų laikus, išgyventi permainas, pajusti įvairiausių pavidalų grožį ir, žinoma, visa tai surišti su asmeniniu likimu. „Patvinsusių upių vandenį, šak-

nyse, akmenyse“ reikia ieškoti savo būties vardo.

Apdovanota jautrumu ir gamtos mylėjimo galia, J. Degutytė, kaip Rainer Maria Rilke eilėraščiuose apie daiktus ir „Sone- tuose Orfėjui“, skverbiasi į daik- tų esmę su menininko aistra ir mokslininko kantrybe. Ji neapsi- riboja vien tik gamtos pavaldais: „Baltajame cikle“ apdainuoja ir graikų istorinę bei mitologinę tikrovę. Štai „Edipas“:

*Nežinojau, kad esi aklas.
Tik apakęs pajutai, kad
praregėjai.*

*Ir krenta ant mūsų visu
Tavo šėšelis
Kaip nuodėmė pirmą pradė,
ir niekas nežino,
Kieno dabar eilė. (49)*

J. Degutytes eilavimo būdas buvo ne kartą analizuotas Lie- tuvoje. Či mūsųose R. Šilbajoris plačiame straipsnyje „Tėvynė ir asmuo J. Degutytes poezijoje“ apie jos poetiką rašo: „Subtilūs, implikacijomis turtingi minties ir jausmo „pustoniai“ jungiasi, kertasi ir vėl susilieja metaforų ir vaizdų tarpusaviam santykiavi- mi, vienas kita pagilindami, praturtindami komplikuotoje, kontrastais atsargiai išbalansuo-

toje eilėraščių struktūroje“ (Met- menys, 1969 m., Nr. 18). Atseit, poetės eilėraščių medžiaga yra gyva, judri, turininga, tačiau ne- išėinanti iš pusiausvyros ribų. Visą valdo budrios sąmonės ranka.

„Prieblandos soduose“ poetė dažniausiai eiluoja verlibru (laisvosiomis eilėmis). Išvengia monotoniškos ir manieros — li- gu, pasitaikančių dažno dabar- ties poeto eilėdarų. Formiškai kiekvienas J. Degutytes kūrinėlis yra individualus, ritmu ir garsų sustygvimu perteikias nepakar- tojamą išgyvenimą. Skaitytojas geria „Sodų“ svaiginančias sul- tis su malonumu, jausdamas, jog pirmas įspūdis — dar ne visas, jog vėliau, dar kartą skaitant, eilėraščių prabilis ir kitokia poe- zijos tiesa. Nelyginant Puškinas poetą - pranašą, poetė savo flei- tą įpareigoja dideliems daly- kams:

*Jau seniai nutilo būgnai,
dainuok, fleita.
Tai, ko lūpos negali ištarti,
— tu ištark.
tai, ko žemė pasotinti negali,
— tu pasotink.
Tai, ko saulė negali
priglausti,
— tu priglausk. (82)*

Čia lyg ir keičiamas S. Nėries gaivalingas „Dainuok, širdie gy- venimą“ devizas, aidėjas karo audrose. Janina Degutyte siūlo ramesnę, gal ir gilesnę egzisten- ciją — poezijos menu ištarti tiesą, pasotinti dvasią, priglausti individualų žmogų.

Janina Degutytė

VILNIUS

*Ant septynių kalvų
šiuviškas tavo likimas.
Lengvas pulsuojuantis vardas
Vilnija po mūsų oda.
Tavo naktis — akmeninė bokštų fuga.
Tavo diena — pavasarinis šilagėlių
dvelksmas.*

Nuo septynių kalvų.

*Iš galaktikų atplukdytas —
Zodiako žvaigždžių padovanotas —
Išbraižytas arkų ir skersgatvių linijom —
Švytėjantis vėjuotom pirmiesių erdvėm —
Laukinių liūčių skalaujamas —
Paženklintas aušra —
Neatplėšiamas
Iškentėtas
Mūsų.*

ETIUDAS SU ERSKĖCIAIS

*... Vaziavo užkalti ešelona —
aš buvau pasislėpus pasakoj.
Dundėjo tankai per grindinį —
aš pavydėjau paukščiams.
Iš jortų kilo dūmų stulpai —
ir nežinojau, ką daryt su gėlėm,
kurios pražydo senelės sode.
... Kai trečią kartą stovėjau
prie kapo duobės —
patikėjau mirtim — — —*

Iš žemės trykstant kraujo ir ugnies

*versmėms,
lūtimis mūlovis paskutinį lūkestį,
erškėti auginū ant lango
ir, pavydėdama akmenimui,
rašau pasaką — — —*

*Aukštų senųjų varpinų šešėlyje,
po stogais mūlytais
mes
savo celėse —
įkalinti
kasdienybės duonai ir asarai,
mažytėms šventėms
ir begaliniam nesuprantamam lūkesniui.*

*Prijuokinto mėnulio šešėlyje,
po debesų stogu,
mes
prie vėjuoto rutulio
pririšti —
kraujo upėmis
ir nepaliestais kalnų kriokliais,
savo alkū, nežinia ir viltimi.*

PEIZAZAS SU SIDABRINE NUOLAUŽA

*Sidabrinis rudenio laukas,
kai žemės kvėpavimas pavirsta ledu,
o apyaušrio valanda begalinė
kaip laukimas.
Kai gabulaukės gandrai pavirsta
sparnų šlamėjimu skaidriam
rasotam slikaute
(jo veidrody blykčioja nakties
pėdsakai, ir atpažįstu rytą — ten,
ties pravertom sidabrinėm durim).
Kai nušvinta voratinklis žvaigždė,
tarp rašymų įsmigusia. — — —
Sidabrinis rudenio laukas.
O sugniaužtam dulse — tik žodis —
sidabrinė nuolauža — lig kraujo.*

LINKSMOS FLEITOS

*Ir nutilo žemė ir dangus,
Ir akimirksniu sustojo debesys —
Suskambėjo linksmos lerištinės fleitos.
Nuo stogu, nuo medžių ir nuo kryžių
Sušūrleno, sukrykštė auksinis ledas,
Duždamas į aidus ir džiaugsmus,
Tapdamas kriokliu, šviesa ir fleitom.*

Janina Degutyte (gim. 1928) viena ryškiausių okupuoto Lietuvos poečių. Šį kartą čia dėmesį skiriame naujausiam jos eilėraščių rinkiniui „Prieblandų sodai“.

TERMOPILAI

Ištverti. Ištverti. Ištverti.

*Pro vaiduoklišką tamsų vandenį...
Panašėti į paukštį skrendantį...
Būt naktim, kad neišskaitytų
Iš akių tau būsimo ryto...
Būti jūros banga — ji nugalindis
šitą aštrų kampuotą lūdesį...
Būti dykuma, kad prasmegtų
lig pečių smiltys, lig kaklo...
Būt lietum, kad — šviesus, žadėtas —
jis nuplantų svetimas pėdas...
Būt alvyvedžiu, kad sukviestum
iš pasaulio degančių miestų,
kad sukviestum — balandžius baltus,
iš ramybės ir sapno prikeltus...*

ORFEJAS

Ateik dar kartą, Orfėjau,

*vienintelį, paskutinį —
Užmigdyk juodas požemių papaisas —
pracities, atminties, užmiršties.
Užmigdyk savo lugesni, išlikimybę.
Juodos uolos nuo tavo švelnumo trupės.*

*Išvaduok Euridikę, išvaduok —
šviesią — atšvaitą — blykėnį — dar
šįnakt.
Glitūs vandens jau iki kaklo — skubėk.
Ir bus užmiršta, kad atsigrėsi,
Bus užmiršta, kad nutruks
Tavo balsas, šviesesnis už saulę, Orfėjau.*

Mano žeme — — —

*Tu tokia,
kad vidur laukų
tavo medis kaip paukštis plazda.*

*Tu tokia,
kad vidur nakties
mūsų mirusios motinos vaikšto pasodėm.*

*Tu tokia,
kad vidur lemties
viską padeda ant svarstyčių,
nieko nieko sau nepalikus,
ir kvėpuoju laisva
ir turtinga.*

*Skambėjote, varpai,
iš nušerkėsi jusių bokštų,
iš visų užkeiktų ežerų.
Baltais balandžiais neškite pasaulimui
mano žemės vardą.
Neverk, duona, neteisinių valgoma.
Būk skalsi, broliškumo druska.
Nesislėpk, saule,
šviečianti kraują ir laužai.*

*Jau kregždės lipdo liūdus,
Jau plaukia įvados
ir atbunda aušra
kaip raudonas atkeiktas varpas —
toj gelmėj,
iš kur ateina vasaros.*

(Iš rinkinio „Prieblandų sodai“)

Trečiajam teatro festivaliui ruošiantis. Jaunimo centre, Chicagoje, jau repetuojama A. Kairio „Mano senelis“. Reži- suoja Darius Lapinskas. Jo spektakliui Jaunimo centre lapkričio 27 d. (trečiadienį) 8 val. vak. ir lapkričio 28 d. (ket- virtadienį) 5 val. popiet. Kairėje: Nijolė Sparkytė ir Robertas Maciūnas; viduryje: Robertas Maciūnas, Nijolė Spar- kytė, Algis Vaitkevičius ir Valerija Sparkytė; dešinėje: Algis Vaitkevičius ir Valerija Sparkytė. (Liet. foto arch.)

Jeigu nori sužinoti ateitį, ateik į futureską

Pokalbis su naują Anatolijaus Kairio veikalą teatro festivalyje režisuojančiu Dariu Lapinsku

LB Jaunimo teatras jau vėl ko- ne kasdien repetuoja Jaunimo centre, Chicagoje, ir žada neap- silieisti festivalin atvykstančioms trupėms iš „užsienio“. Scenoje jau kyla dekoracijos, o jauniems aktoriams beveik ir grimo nereik- kie — jie ir taip su barzdom. Repeticijų pertraukose, nugriebe režisieriu, klausiamo:

— Teatro festivaliui Jūsų ruo- šiamas ir režisuojamas Anatoli- jaus Kairio „Mano senelis“ skel- bimuose spaudoj dar vadinas trijų veiksmų futureską“. Ar ne- galėtumėt konkrečiau paaiškinti, koks turinys telpa į žodį „futu- reska“?

— „Futureska“ rimuojasi su „humoreska“ — tad turėtų būti kas nors giminingo. Tačiau kaip humoreskoj nėra jau taip viskas

juokinga, taip ir futureskoj ne viskas ateičiai priklauso. Nors veika- lo pradžioje parašyta: laikas —2000-ji metai, tačiau nema- nau, kad autorius būtų rašęs šį veikalą vien tik ateities kartoms. Tuo atveju neišaiškinama prem- jera už keletos dienų. Greičiau- siai autorius, lyg kokią čigonę, norėjo pasakyti: „Nori sužinoti savo ateitį, atskleisk uždangą, skiriančią mudu, ištiesk savo del- ną, ir aš tau papasakosiu daly- kų apie tave, kurių tu net nedrį- sai sapnuoti apie save. Tačiau jeigu tavo ateitis pasirodys tau per nuobodį, užsimerk, išsitiesk ir paklausk: aš tau papasakosiu savo žavingai, nepakartojamai įdomią praeitį“.

— Viena senelio dukraičių — Nijolė myli Algį —daktarą, kur- is laisvalaikiu projektuoja aukš- čiausią pasaulį dangoraižį. Algis myli Mirgą, kitą senelio dukrai- tę, kurią jis nori vesti ir pasiim- ti į savo dangoraižį. Mirga myli senelį ir nori su juo pasilikti ga- raže, gi senelis myli tik save ir nenori būti garaže, nori veikti, sakyti prakalbas, girdėti minios aplodismentus. Tačiau minia jau seniai išsiskirstė ir vienintė- lė vieta, kur jis gali savo minią atrasti, yra garaže ir magnetofo- no juostelėse. Taigi pati pagrin- dinė veikalo idėja nebūtinai lie- tuviška, aš manau, jog tokių si- tuacijų galėtų pasitaikyti ir pe- nelietuvių. Tačiau veikalo orna- mentika ir detalės labai nuošir- džiai lietuviškos.

— Ar „Mano senelis“ yra daugiau šių dienų lietuviškojo gyvenimo aktualija ar daugiau

— Idomu, kaip Chicagoje su- rinkote šiam pastatymui aktorių kolektyvą? Ar pagrindė buvo ko- kia nors ankstesnė jų grupuotė, ar sava iniciatyva kvietėte, ką tik galėjote? Dabar net iš anksto yra idomu sužinoti, kurie jau scenoje regėti, o gal ir visai nauji vaidintojų vardai bus šiame Jū- sų pastatyme?

— Kodėl ir vėl būtajame lai- ke? — „jau scenoje regėti...“ — ko- dėl ne „kaip ilgai jie paliks pub- lirkos atmintyje, sukūrė savuosius vaidmenis“ arba „kaip ilgai jie liks scenoje, statydami lyg vaiką iš kaladėlių ne tik savo vaidmė- nių, bet ir visą spektaklį“. Yra daug įdomiau iš kaladėlių staty- ti spektaklį — jos spalvingos, vi- są laiką vyrauja įtampa —kris ar stovės? Tai daug prasminges- nis darbas negu pirmoje repeti- cijoje sutikti aktorius, kurie užli- pa į sceną, pasiramstydami or- namentuotą, iš vieno medžio ga- balo išspaustą lazda ir, šveite ją tau po kojų, pareiškia: „Aš esu sukūręs savo vaidmenį — da- bar režisuok mane!“ Štai mano aktoriai: Nijolė ir Valerija Spar- kytės, Robertas Maciūnas, Algis Vaitkevičius. Išidėmėkite ir man pasakykite, ką jūs galvojate apie juos, sulaukusius 2000-sius me- tus.

— Vis kažkaip jau yra įprasta, kad Darius Lapinsko įvairiau- siuos sceninius pastatymuos ne- stokoja ir muzikos. Ar šį kartą taipgi be jos neapsieisite? Jei taip, ar ji bus paties režisieriaus kūr- yba?

— Kai šis režisierius dirbo ne kaip režisierius viename Vokieti- jos teatre, jis išmoko, kaip reikia nerašyti muzikos, berasydamas muziką dramos teatro spektak- liams. Taigi muzika teatro sce- noje yra kaip pasiduodanti mēr- gina — ji turi savo funkciją. Kuo geriau ji savo funkciją atlieka, tuo daugiau ji praranda savo laisvės. Todėl, ar ji bus režisie- riaus sukurtas ar kūrėjo surežisu- ota, nesudarys jokio skirtumo — svarbu, kad ji atliks kuo funkcio- naliau savo rolę spektaklyje.

— Kas veikale turėtų patrauk- ti teatro mylėtoją — žiūrovą? Kas ten ir kuriuo atvilgiu galė-

— Idomu, kaip Chicagoje su- rinkote šiam pastatymui aktorių kolektyvą? Ar pagrindė buvo ko- kia nors ankstesnė jų grupuotė, ar sava iniciatyva kvietėte, ką tik galėjote? Dabar net iš anksto yra idomu sužinoti, kurie jau scenoje regėti, o gal ir visai nauji vaidintojų vardai bus šiame Jū- sų pastatyme?

— Kodėl ir vėl būtajame lai- ke? — „jau scenoje regėti...“ — ko- dėl ne „kaip ilgai jie paliks pub- lirkos atmintyje, sukūrė savuosius vaidmenis“ arba „kaip ilgai jie liks scenoje, statydami lyg vaiką iš kaladėlių ne tik savo vaidmė- nių, bet ir visą spektaklį“. Yra daug įdomiau iš kaladėlių staty- ti spektaklį — jos spalvingos, vi- są laiką vyrauja įtampa —kris ar stovės? Tai daug prasminges- nis darbas negu pirmoje repeti- cijoje sutikti aktorius, kurie užli- pa į sceną, pasiramstydami or- namentuotą, iš vieno medžio ga- balo išspaustą lazda ir, šveite ją tau po kojų, pareiškia: „Aš esu sukūręs savo vaidmenį — da- bar režisuok mane!“ Štai mano aktoriai: Nijolė ir Valerija Spar- kytės, Robertas Maciūnas, Algis Vaitkevičius. Išidėmėkite ir man pasakykite, ką jūs galvojate apie juos, sulaukusius 2000-sius me- tus.

— Vis kažkaip jau yra įprasta, kad Darius Lapinsko įvairiau- siuos sceninius pastatymuos ne- stokoja ir muzikos. Ar šį kartą taipgi be jos neapsieisite? Jei taip, ar ji bus paties režisieriaus kūr- yba?

— Kai šis režisierius dirbo ne kaip režisierius viename Vokieti- jos teatre, jis išmoko, kaip reikia nerašyti muzikos, berasydamas muziką dramos teatro spektak- liams. Taigi muzika teatro sce- noje yra kaip pasiduodanti mēr- gina — ji turi savo funkciją. Kuo geriau ji savo funkciją atlieka, tuo daugiau ji praranda savo laisvės. Todėl, ar ji bus režisie- riaus sukurtas ar kūrėjo surežisu- ota, nesudarys jokio skirtumo — svarbu, kad ji atliks kuo funkcio- naliau savo rolę spektaklyje.

— Kas veikale turėtų patrauk- ti teatro mylėtoją — žiūrovą? Kas ten ir kuriuo atvilgiu galė-

ty būti arčiausiai jam prie šir- dies?

— Veikalas turėtų patraukti labiausiai geros sveikatos mylė- tojus. Jie, pamatę šį veikalą, tu- rėtų iš smalsumo degti, belauk- dami 2000-ju metų ir bespėio- dami, ar išpildys visos veikalo pranašystės tiems metams? Jis turėtų labai išgąsdinti kai ku- riuos mūsų diplomatinio korpo- atstovus, nes čia labai tiksliai yra pasakomi jų mirties metai — t. y. atskaičiuojant atgal nuo 2000-

ju metų. Jis turėtų mūsų jaunimą užlieti didžiule patriotizmo ban- ga, kad, sekdamį veikalo jauno- jo herojaus pavyzdžiu, pradėtų nugaroje degintis Gedimino stul- pus. Jis turėtų būti pavyzdžiu vi- somis lietuvių tautinių šokių gru- pėms, kaip suprastinti lietuvių tautinius rūbus, kad merginos besokdamos nesusiltų ir kad mūsų tautiniai šokiai tuo būdu susilauktų didesnio tarptautinio dėmesio. Vienu žodžiu, Anatoli- jaus Kairio veikalas pilnas dei- mančių — siurprizų kiekvienai

tautinei, politinei ar socialinei grupei ir net pats kariausias Kai- rio negerbėjas turės pagarbiai nusimti kepurę ir prisipažinti: „Zinai, broliu, svaiginančiai trenkei man į kairę, ir vos nepraregėjau. Trenk į dešinę, kad vėl atgaudiau pusiausvyrą ir vėl pradėčiau tavęs nebeapkęsti“.

PRIESINGYBES
— Aš esu patyres, kad mote- rystėje priešingybės susiderina.
— Ir aš šitaip manau. Todėl ieškau turtingos merginos.

Nauji leidiniai

• **AIDAI, 1974 m. spalio mėn.** Nr. 8. Mėnesinis kultūros žurnalas. Redaguoja dr. Juozas Girnius, 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122. Leidžia lietuviai pranciškonai. Leidėjų atstovas žurnalo reikalams dr. Leonardas Andriekus, O.F.M. Administruoja Benvenutas Ramanauskas, O.F.M., 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207. Žurnalo metinė prenumerata \$10.00.

Pasaulio gyventojų metus minint (tokie 1974-tieji yra paskelbti Jungtinių Tautų), Vytautas Vaitiekūnas rašo apie Lietuvos gyventojus. Straipsnis yra dalykiškas, paremtas šaltiniais ir tiksliais duomenimis. Šį kartą žurnale nepagalėta daugiau vietos poezijai: po pluoštą naujų eilėraščių puslapiuos pažarstė Kazys Bradūnas, Aloyzas Baronas ir Sesuo Ona Mikailaitė.

Duodami taipgi keli Antano Smetonos laiški, esantys J. Šaulio archyve; laiški spaudai parengti Vinco Maciuo. Dr. Pranas Skardžius spausdina straipsnį "Bendrinė ir literatūrinė kalba". Mūsų žymus kalbininkas čia pasisako už terminą "bendrinė kalba", o ne už okupuotoje Lietuvoje pasirodžiusių rusų pavyzdžių terminą "literatūrinė kalba". Kun. dr. Kęstutis Trimakas savo rašte meta psichologinį žvilgsnį į tikėjimą, o Algimantas P. Gureckas svarsto įvairias Rytprūsių ateities galimybes.

Apžvalginis žurnalo puslapių vedamojo tema: "Viltis — tautoje". Pasisakymas baigiamas šiandien mums čia labai išsidėmėtinu akcentu: "Akivaizdoje tos visos tikrovės, kurią perduoda KRONIKA, visos mūsų išeišvinės "varžybos" blėste išblėsta ir lieka tik skaudi gėda, kad vis dar giliau į jas brenname, užuot rūpinesi tautai iš tikrųjų padėti, kiek galime ir privalome".

A. S. recenzuoja Michael Novak veikalą "The Rise of the Unmeltable Ethnics", Jubiliejinį tomistinį kongresą Romoje ir Neapolyje aprašo kun. V. Rimšelis, MIC.

Dr. J. Grinius plačiai aptaria J. Kraliaus romaną "Tautvilą", o S. Goštautas recenzuoja Birutės Ciplijauskaitės naują knygą "Deber de plentitud: La poesia de Jorge Guillén" (Pilnatis pareiga: Jorge Guillén poezija).

Žurnalo viršelius ir puslapius puošia jaunos mūsų dailininkės Danguolės Stonėtės grafika, taipgi tapybų nuotraukomis prisimenama dailininko Antano Guđaičio 70 metų amžiaus sukaktis.

• **MOTERIS, 1974 m. Nr. 4** Lietuvos moterų žurnalas. Redaguoja Nora Kulpavičienė. Admi-

nistruoja Bronė Pabedinskienė. Leidžia Kanados Lietuvių katalikų moterų draugija. Redakcijos ir administracijos adresas: 1011 College St., Toronto, M6H 1A8, Canada. Žurnalo metinė prenumerata \$10.00.

Išmoningai redaguojamas, gražiai estetiškai sutvarkytas, kultūrinio pobūdžio šisai mūsų moterų žurnalas tikrai vertas kur kas platesnio dėmesio. Kiekvienai šeima turėtų būtina jį prenumeruoti, nes žurnalo puslapiuose yra apšėiai ir tokios medžiagos, kuri yra įdomi kiekvienam, nebūtina vien moteriai. O jau tik moterims labai pravers skyriai: Madų ir grožio pasaulis, šeiminių kampelis ir kt.

• **TECHNIKOS ZODIS, 1974 m. Nr. 3.** Vyr. redaktorius — V. Jautokas, 5859 S. Whipple Ave., Chicago, Ill. 60629. Administruoja J. Sakalas, 7025 So. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629. Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Technikinės spaudos sekcija. Žurnalo metinė prenumerata \$6.00, studentams \$2.00.

Šį kartą rašoma: apie smagratinį automobilį, apie architektūros paminklų restauravimą, duodama technikinė apžvalga, pasitinkama išleistoji prof. Stepono Kolupallos monografija ir kt. Žurnalas gausiai iliustruotas.

• **LIETUVIŲ DIENOS, 1974 m. lapkričio mėn., Nr. 9.** Redaguoja Dalila Mackialienė. Leidžia A. F. Skirius. Metinė prenumerata \$10.00. Redakcijos ir administracijos adresas: 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif. 90029.

Puslapiuos prisimenama Lietuvos kariuomenės šventė, supažindinama su dr. K. Bobeliu, rašoma apie Amerikos lietuvių kongresą. Literatūrinis savo pasakojimus tęsia M. Makrickas, nemažai vietos skiriama Australijos lietuvių veiklai.

• **LIETUVIŲ TAUTOS IR VALSTYBĖS ISTORIJA**, Antroji dalis. Istorijos vadovėlis liuanistinių mokyklų X skyriui arba VI klasei. Redagavo Vincentas Liudevičius. Išleido Lietuvių Bendruomenės švietimo taryba, Chicago, 1974 m. Leidimą parėmė Lietuvių fondas. Spaudė VI. Vijeikio spaustuėve Chicagoje.

Vadovėlio medžiaga suskirstyta į šiuos didžiuosius skyrius: Lietuvos valstybės raida, Lietuvos valdžia, Lietuvių tilyba, Lietuvių kultūra, Lietuvių švietimas, Lietuvių prekyba. Šie skyriai savo keliu vėl skirstomi į daugybę poskyrių.

Vadovėlis iliustruotas, 224 psl. kietais viršeliais, kaina \$5.00, gaunamas ir "Drauge".

Mikas Šileikis

Ziema

Miko Šileikio paroda

Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje, Chicagoje, lapkričio mėn. 17 d. atidaryta Miko Šileikio aliejinės tapybos darbu paroda. Išstatyta 25 drobės.

Mikas Šileikis (gim. 1893) yra vienas iš tų retųjų ankstesniosios mūsų išeišvų kartos dailininkų, išsimokslinusių jau šiame krašte ir pasiekusių profesinį lygį savo kūryboje. Dailininkas, kaip matome, yra aktyvus ir kūrybingas iki pat šios dienos. Aiškumo dėlei tenka pasakyti, kad mūsųose dažnai yra maišomos dvi panašios dailininkų pavardės: Mikas Šileikis ir Jonas Šileika (1883—1960). Pastarasis taipgi yra išsimokslinęs Amerikos Valstybėse. Puikūs jo darbai — rašytojos Zemaitei portretas yra Čiurlionio galerijoje, o Maironio ir Basanavičiaus portretai "Draugo" redakcijos patalpose, Chicagoje. Bet J. Šileika

• **MŪSŲ ŽINIOS, 1974 m. lapkričio mėn., Nr. 18.** Lietuvių jėzuitų ir Jaunimo centro Chicagoje dvisavaitinis biuletėnis. Adresas: 5620 S. Claremont Ave., Chicago Ill. 60636. Spausdina M. Morkūno spaustuėve.

Šiame numeryje aprašai ir nuotraukos šių įvykių: Dariaus ir Girėno liuanistinės mokyklos linksnavakaris, Chicago Aukštesniosios mokyklos tradicinis vakaras, Akademinio skautų sąjūdžio jubiliejus, Žemės ūkio akademijos 50 metų minėjimas, skautų veikla, Filmas apie lietuvių Kalėdų papročius, Lipniūniėčių vakaronė ir kt.

PLANUOKITE SAVO ATOSTOGAS 1975 METAMS

KELIAUKITE SU LIETUVIŲ ESKURSIJA:

Gruodžio 19 diena	— ESKURSIJA Į ARGENTINĄ — 14 iki 28 dienų \$770.00 (tik lėktuvo bilietas); 28 iki 45 dienų \$694.90 (tik lėktuvo bilietas).
Vasario mėn. 1 diena	— ESKURSIJA Į HAWAJUS — 4 salos, 15 dienų kelionė \$549.00 (dvigubam kambary)
Vasario mėn. 15 diena	— ESKURSIJA Į MEKSIKĄ — 7 dienų kelionė — \$339.00 plus 10% tax asmeniui (3 naktys Mexico City, 4 naktys Acapulco)
Kovo mėn. 10 diena	— ESKURSIJA Į SVENTĄ ŽEMĘ IR GRAIKIJĄ — 10 dienų kelionė \$1,135.00 asmeniui (dvigubam kambary)
Balandžio mėn. 19 diena	— SVENTŲ METŲ ESKURSIJA Į ROMĄ — 11 dienų kelionė \$659.00 asmeniui (dvigubam kambary)

KIEKVIENĄ ESKURSIJĄ LYDI PATYRĖS KELIONIŲ VADOVAS.

Prices & Air fares subject to change. Rates quoted based on Tariffs and Exchanges in effect August 1, 1974.

DEL INFORMACIJŲ SKAMBINKITE ARBA RASYKITE:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 South Western Avenue

Chicago, Illinois 60643 tel. (312) 238-9787

Norintiems atsikvėsti gimines iš Lietuvos sudarome reikalingus B-kvietimo dokumentus. Taip pat teikiame informacijas kelionių reikalais po visą Ameriką ir kitus pasaulio kraštus, parduodame lėktuvų bilietus, parūpiname reikalingas visas.

sukūręs ir labai charakteringų portretų. Geru jų pavyzdžiu gali būti Čiurlionio galerijoje Chicagoje esantis paveikslas, pavadinamas "Šeimėninė".

Šiuo metu Balzeco Lietuvių kultūros muziejuje, Chicagoje, vykstanti jo naujų darbų paroda liudija, kad dailininkas yra dar labai aštrus savo pamėgtom temom ir savo įprastom spalvom. Išstatyti paveikslų pavadinimai gali jau iš anksto pasakyti, ką žiūrovas gali parodoje išvysti: Ramus rytas, Moteris su knyga, Parke, Kopose, Upė ir mūrai, Prieplauka, Gėlės, Žiema, Senamiestis, Aukštinis ruduo, Sena bažnyčia, Sniegas, Portretas ir kt. Žiūrovas, ieškas parodoje nebūtinai avangardiško naujumo, o labiau aiškumo ir geru techniniu žinojimu atlikto darbo, paroda bus maloniai patenkintas.

Paroda muziejuje vyksta iki lapkričio 29 d. Atdara visas septynias savaitės dienas nuo 1 val. popiet iki 4 val.30 min.

k. br.

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankomis išplaustyti paveikslų rėmai, pritaikinti paveikslams ir akelėbams, rėmai — metalu aplieti rėmai.

2400 So. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-59

WAGNER & SONS

Typewriters, Adding Machines and Checkwriters

Nuomija — Parduoda — Taiso NAUJOS NAUDOTOS Virš 50 m. patikimas patarnavimas 5610 South Pulaski Road Phone — 581-4111

KONCERTINĖS YPATINGAS GITARAS IR KANKLES DARO PAGAL UŽSAKYMĄ IR TAISO STYGINIUS MUZIKOS INSTRUMENTUS

KVIRINAS RUNIMAS
4914 W. Cermak Rd.
CICERO, ILL. 60650
Tel. — 652-3200

PREMIJUOTI FILMAI

Chicago filmų festivalį pirmas vietas laimėjo: vokiečių filmas "Fear Eats the Soul", režisuotas R. W. Fassbinderio, ispanų filmas "La Prima Angelica" (Carlos Saura), Kanados "Why Rock the Boat".

MIRĖ PIRMAUJANTIS FILMŲ KŪRĖJAS

Paryžiuje mirė Vittorio de Sica, vienas iš pirmaujančių kūrė-

ju italu filmus. Mirė turėdamas 72 m., nebeatsigaudamas po 1973 m. turėtos operacijos, kada jam buvo išimtas skaudulys plaučiuose. Jis pats yra filmuose atlikęs apie 200 vaidmenų, laimėjęs 4 Oscarus.

FILMŲ ISTORIJA

Oxfordo universitetas išleido Eriko Barnouw knygą: "Documentary: A History of the Non-fiction Film". Kaina 10 dol. 95 ct.

PETE'S AUTO REPAIR

Čia daroma Motor tune-up. Motoro, stabdžių, vairo ir automatinų transmisijų remontas. Starteriams ir alternatoriams duodamas ilgalaikės garantijos.

PETRAS PISNYS, savininkas

6211-15 S. Damen Ave. Tel. 737-3988

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS

Pardavimas ir taisymas

2640 W. 69th St.,

Tel. REpublic 7-1941

KALEDINIAI DOVANŲ SIUNTINIAI I LIETUVĄ

Prieš sudarant dovanų siuntinius savo giminėms Lietuvoje, nepamirškime pasiūsti žemiau išvardintų prekių, kurios ypač ten yra naudingos ir pageidaujamos.

Stora crimplenė medžiaga su ornamentais, tinka moterų eilutėms arba suknelėms. 1 jarda kainuoja.	\$ 6.00
Lygi crimplenė medžiaga suknelėms. 1 jarda.	\$ 5.40
Crimplė medžiaga su blizgučiais. 1 jarda. (Crimplė medžiaga galima siūsti iki 8 jardų viename siuntinyje).	\$ 7.80
Geriausia vyriškai eilutei angliška medžiaga 3/4 jardo	\$50.00
Labai gera eilutei angliška medžiaga, 3/4 jardo.	\$43.00
Moterų paltams medžiaga, stora, vilnonė, 3 jarda.	\$30.00
Minko kailis moteriškam paltui.	\$50.00
Nailono kailis moteriškam paltui. 3 jarda.	\$36.00
Vyriški arba moteriški užsisegami megztukai. (Cardigans).	\$16.50
Vyriški nailono marškiniai.	\$ 9.50
Sulankstomi lietsargiai, labai geri.	\$ 8.00
Vilnonės gėlėtos skarelės, arba Cashmilon skarelės su blizgučiais	\$ 7.20

Prįmame užsakymus: auto mašinų, motociklų, dviračių, televizijos aparatų ir kt. Persiunčiame pingus dėl tokių prekių, kurias iš čia negalima pasiūsti. Taip pat siūlome pasiūsti arba įsigyti savo naudojimui "Olimpia" rašomąsias mašinėles su lietuvišku šriftu.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame patikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą arba kitas šalis.

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England

Telef. 01 739 8734 or 460 2592.

Kiekvieno siuntinio pristatymas garantuotas. Reikalaukite mūsų kainoraščiu, nurodykite savo pageidavimus.

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Pres.

2555 West 47th Street Tel. LA 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING SPACE

7% Mokamas už 4 m. sertifikatus. Minimum \$5,000

6 1/2% Mokamas už 1 m. sertifikatus. Minimum \$1,000

5 1/4% Mokamas už investavimo sąskaitas

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D. Dividendai mokami kas 3 mėnesiai.

ANTRAD. IR PENKTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. VALANDOS: REŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. FIRMAD. IR KETVIRTAD. 9 v. r. iki 5 v. v. Trečiad. uždaryta. 9 v. r. iki 5 v. v.

STANDARD FEDERAL... FINANCIAL FRIEND OF THE FAMILY

7 1/2% CERTIFICATE ACCOUNTS* \$5,000 Or More 4 Year Maturity YIELD INCREASES TO 7.90% on interest accumulated for 1 yr.

6 3/4% CERTIFICATE ACCOUNTS* \$1,000 Or More 30 Month Maturity YIELD INCREASES TO 7.08% on interest accumulated for 1 yr.

5 3/4% CERTIFICATE ACCOUNTS* \$1,000 Or More 90 Day Maturity YIELD INCREASES TO 6.00% on interest accumulated for 1 yr.

7% CERTIFICATE ACCOUNTS* \$1,000 Or More 4 Year Maturity YIELD INCREASES TO 7.35% on interest accumulated for 1 yr.

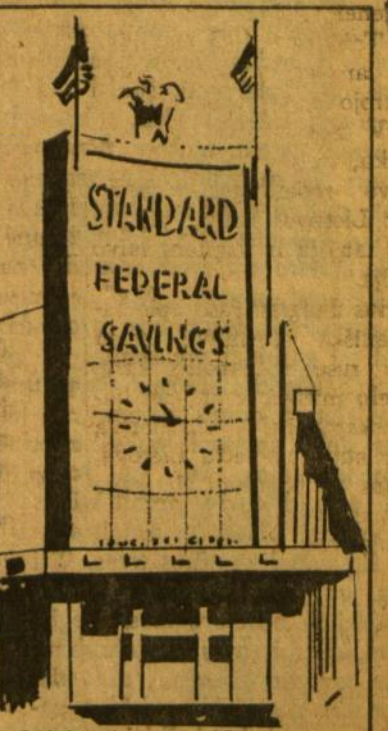
6 1/2% CERTIFICATE ACCOUNTS* \$1,000 Or More 1 Year Maturity YIELD INCREASES TO 6.81% on interest accumulated for 1 yr.

5 1/4% PASSBOOK SAVINGS Interest Paid to Date of Withdrawal YIELD INCREASES TO 5.39% on interest accumulated for 1 yr.

*A substantial interest penalty is required for early withdrawal.

4192 Archer Avenue (at Sacramento) Chicago, Illinois 60632 — 847-1140

Celebrating our 65th year Assets over \$200,000,000 Reserves over \$18,000,000.00

Member Federal Savings and Loan Insurance Corporation

Kultūrinė kronika

ISLEIDŽIAMY PROF. DR. KONSTANTINO AVIZONIO "RINKTINIAI RAŠTAI"

Lietuvių katalikų mokslo akademija, bendradarbiaudama su dr. Angele Avizoniene, ėmėsi išleisti istoriko prof. dr. Konstantino Avizonio raštus. Konstantinas Avizonis buvo žymus mūsų istorikas, parašęs daug vertingų Lietuvos istorijos studijų. Dalis jo darbų buvo išleisti anksčiau, bet dabar jau nebe-gaunami, kiti yra palikę rankraš-čiuose. Užsimotų išleisti ir raštų serijoje pirmuoju tomu išėina pagrindinis jo veikalas "Bajorai Lietuvos valstybiniame gyvenime Vazų laikais", parašytas, re-miantis labai gausia archyvine medžiaga, kurią jis buvo kruopščiai surinkęs Lietuvos ir Lenki-jos archyvuose. Šis veikalas bu-vo atspausdintas 1940 m., bet, užėjus rusų okupacijai, jis buvo sunaikintas, nespėjus jį išplatinti. Veikalas yra stambus - 614 psl., aprūpintas vokiečių ir ang-lų kalba santraukomis, plačia šil-lausima liečiančia bibliografija ir išsamiu vietovių, asmenų ir da-lykų vardynu.

J Konstantino Avizonio raštų II-IV tomus įeis jo studijos: "Bau-džiavų istorija Lietuvoje"; "Lietu-vo statusas ir jo reikšmė"; "Kultūrinė lietuvių buitis XV-XVI amžiuje"; Svetimas Lietu-voje XVII-jo amžiaus pirmoje pusėje" ir kitos.

Pirmojo tomo kaina 16 dol. Užsiskaičius iki 1974 m. gruod-žio 31 d. kaina 8 dol. Kietais viršeliais (dailus drobe įriši-mas) 12 dol. Prašoma paskubėti knyga užsisakyti, nes jos at-spausdinta ribotas egzempliorių skaičius. Užsisakyti ir pinigų

Lietuvos ir kaimynų keliais

LEONAS GALINIS

Inž. Pranas Lelis, LIETUVOS KE-LIU. 1910 - 1973 metai. Išleista To-rosite 1973 m. Rinko "Tėviskės Žibu-riai. Spaudė "Litho-Art". Leidinys 270 psl., kaina \$6.00.

Pastaruosiu metu mūsų pa-gausėjo atsiminimų. Vieni jų lie-čia tik tam tikrą autorių gyve-ntą periodą, kiti liečia autori-riaus išsilaikymą. Viena toki-ųjų knygų yra inž. Petro Lelio, pavadinta "Lietuvos keliu" ir iš-leista 1973 m., tačiau mūsų spaudoje mažai temineta. Kny-goje liečiama ne tik paties au-toriaus išgyvenimai, bet ir daug-elis kitų įvykių. Pavyzdžiui, au-torius, rašydamas apie savo vaikys-tę, rašo ir apie rusų žygiavimą į Rytprūsius ir net įveda ten su-mušto generolo Samsonovo nuot-auką. Taip pat įdėtos vokiečių ir rusų karo vadų, caro Nikolaj-jaus antrojo ir Anglijos karaliaus Jurgio V nuotraukos. Panašių nuotraukų, kurios nemanytume, kad buvo reikalingos, bežy-guojant Lietuvos keliu, yra ir daugiau tarp jų ir Vigilant laivo fotografija.

Autorius daugiau rašo apie sa-vo asmeniską gyvenimą, tačiau primena rusų ir japonų karą, Dardanely mūšius ir kt., bet lie-tuviui skaitytojui įdomiausia ten, kur autorius liečia Lietuvą, okupacijas ar pagaliau ir savo asmeniskus išgyvenimus.

Knygoje yra keletas didesnių skyrių ir daugybė poskyrių. Tie skyriai yra: Caro valdžioje, Pir-masis pasaulinis karas, Laisvės kovos, Nepriklausomybės metai, Antrasis pasaulinis karas ir Emi-gracijoje. Didžiausias ir gal įdo-miausias yra skyrius, liečias ne-priklausomos Lietuvos gyvenima,

siųsti šiuo adresu. Lithuanian Cath. Academy of Sciences, Piazza della Pilotta 4, 00187 Roma, Italy.

Šiuo metu jau yra atspausdin-tas Suvažiavimo Darbų VIII to-mas. Veikalas stambus ir svarus, daugiau 600 puslapių. Jo kaina Akademijos nariams ir prenume-ratoriams 10 dol. Šio tomo me-cenatė yra p. Elena Mickeliūni-ė. Jau pasirengta ši tomą iš-siuntinėti.

LITUANISTIKOS INSTITUTAS TEIKIA INFORMACIJŲ

Lituanistikos instituto pirmi-nikas gauna prašymų iš Ame-rikos universitetų profesorių su-teikti informaciją apie lietuvius Amerikoje. Kent State universi-teto prof. dr. L. R. Wynar, Et-ninių studijų programos direktorius, rengia Amerikos etninių or-ganizacijų enciklopediją. Jam pa-siūstos informacijos apie Litu-anistikos institutą ir kelias kitas kultūrinės draugijas bei archy-vus. Cincinnati universiteto prof. W. C. Miller renka medžiagą Amerikos mažųjų studijų bibliografijai. Jam pasiūsta rink-tinė tos srities lietuviška biblio-grafija. Instituto prezidiumui pa-deda LI Bibliografijos skyriaus vedėjas J. Dainauskas.

Kelias atvejais į Lituanistikos institutą kreipėsi Journal of Bal-tic Studies recenzijų redaktorius, prašydamas parekomenduoti re-cenzentų naujiems veikalams vertinti. Instituto prezidiumo na-riai ir skyrių vedėjai taip pat pa-deda reikalingomis informacio-mis daktarinių disertacijų ir ma-gistrinių darbų studentams.

J. Gbt.

Dailininkas Mikas Šileikis Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje, Chicagoje, prie vieno iš savo paveikslų.

"TREČIA KARTA" PUTNAME

"Trečia karta", grupė keturių dainuojančių seserų ir broliu, ku-rie taip pat skambina fortepijonu, sesers Dolores pakviesti, at-liko Kalėdinę programą visiems Matulaičiui namų gyventojams. Programa įvyks gruodžio 8 d., 3 val. popiet.

Programoje bus lietuviškos kalėdinės giesmės, tradiciniai prancūziški "carols", renesanso madrigalai ir Handel, Vivaldi ir Praetorius kūriniai.

Keturi broliai ir seserys yra: Juozas (11 m.), Marija (13 m.), Jonas (16 m.) ir Kotryna (18 m.). Perednia iš Norwood, Mass. Jie turėjo laimės mokytis skam-binti, kartu laimėdami muzikos istorijos supratimą, pas Vaelovą Kamantauską, buvusį Vilniaus katedros vargonininką, muzikos mokslus išėjusį Vienoje ir Ber-lyne.

Grupė savo varda - "Trečia karta" gavo iš savo senelės Mar-garitos Yakutienės. "Antra kar-ta" susideda iš motinos Kotry-nos Yakutytės Perednia, kuri sa-vo vaikus palydi fortepijonu taip pat, kaip ji anksčiau dažnai pa-lydėdavo savo broli baritoną Ka-ži Yakuti, operos ir koncertų so-listą, O "Pirma karta", žinoma, yra Margarita Yakutienė iš Wor-

žude, apie ką užsimena ir P. Le-lis. Sukilimą prisimena ir euro-pinio masto istorikai, atskleisda-mi lietuvių pastangas atsikratyti okupantu. Apie tai jau buvo mū-sų spaudoje rašyta. Šalia au-toriaus nuvertinto sukilimo ko-mentarinis netikslumų yra ir daugiau.

Autorius iš kitos pusės prideda savo komentarą ir prie vienos nuotraukos, po ją užrašydamas: "Prezidentas tarp generalų, ku-rie jį apvylė". Kokia prasme tie generalai prez. Smetoną apvylė, sunku suprasti, nes generalams nebuvo duotas įsakymas kautis. Iš kitos pusės, jei autorius nusi-kundžia sukilimu, tai karas bū-tų dar daugiau aukų pareikala-ves.

Šiaip jau knyga, nepaisant ne-vientisumo, bus daugeliui įdomi pasiskaityti.

RUŠKITES KALĖDOMS IR NAUJIEMS METAMS

Kasmet "Draugo" administracija išsiunčia visiems skaitytojams Kalėdoms lietuviškas sveikinimo korteles ir Naujiems Metams kalendo-rius. Jie greitai laiku bus išsiųsti paštu.

Ne vienas "Draugo" skaitytojas užsisako ekstra kalendorių ar svei-kinimo korteles šv. Kalėdoms. Šių metų kalendoriai ir kortelės yra ypatingai gražiai pagaminti. Eks-tra kalendoriai kainuos 75 centai ir 25 c. persiuntimui ir mokesčiams (Illinois gyventojams). Lietuviškos sveikinimo kortelės šv. Kalėdoms kainuoja \$1.50 dėžutė.

Užsakymus išyskite šiuo adresu: DRAUGAS, 4545 W. 63rd Str., Chicago, Ill. 60629

cester, Mass. ir jos a. a. vyras Antanas Yakutis, kuris išmokė savo vaikėčius lietuviškų liau-dies dainų ir šokių.

Ši nauja grupė - "Trečia kar-ta" taip pat atliks savo kalėdi-nę programą įvairiems senelių namams Norwood, Mass apylin-kėje, tokiu būdu vykdydami Ya-kučių šeimos tradiciją - dalin-tis su kitais savo muzikos džiaugsmu ir padėti savo bend-ruomenei.

OPERETĖ IŠ POETŲ GYVENIMO

Žiūrovai džiaugiasi ypatingai geru pastatymu operetės "Robert and Elizabeth", vykstančiu Chi-cago-Forum teatre. Operetės tu-rinys paimtas iš dviejų anglų po-etų gyvenimo: Elizabeth Bar-rett (1806-1861) ir Robert Brow-ning (1812-1889). Barrett poe-zijoje ryški meilės tema, užuojau-tus vienas žymiausių XIX šimt. britų poetų, kuris reikšėsi ro-mantinėmis ir lyrinėmis dramo-mis, poemomis, su filosofine, re-ligine mintimi, kas atsispindėjo ir jo kūrybiniuose eilėraščiuose. Abudu tie poetai sudarė šeimą ir 15 m. gyveno Italijoje.

Operetėje išryškinama Barrett šeimos drama, su griežtos tradi-cinės linijos, dominuojančiu tė-ru ir jo nuostatų sukaustytais gausiais vaikais. Poetas Robert Browning, pamilęs Elzbieta Bar-rett, atskleidžia jai naujus gyve-nimo horizontus ir pakelia ją iš ligonės lovos.

Pastatymas tikrai aukšto ly-gio. Parinkti plačių talentų ak-toriai, kurie reiškiasi ir kaip ge-ri dainininkai, vaidintojai ir net baletu šokėjai. Veikalo slinkstis gyva ir intriguojanti. Scenovaiz-dis tikrovėiškai ir keičiamas su neįtikimu greitumu.

Pagrindinė aktorė Catherine Christensen (El. Barrett) baigusi Chicago muzikos konservato-rija, dainavusi New Yorko ir ei-lės kitų miestų operose, dalyva-vusi filmuose. Jos partneris Browningo vaidmeny Stephen Arlen - britas, rodesis Londono scenoje, vaidinęs britų karališkai šeimai, iškvietas gastrolėms į Paryžų. Ir kiti aktoriai baigę tai Marquette, tai Northwestern, tai kitų universitetų dramos studijas, gausiai dalyvavę įvairių miestų pastatymuose. Jų talentas šiame pastatyme gali plačiai išsiskleisti, režisuojant talentingam William Pullins, kuris 1972 m. pripažin-tas geriausio pastatymo režisie-riumi ir suteikta jam Jefferson premija. Jis susilaukė ir eilės ki-tų įvertinimų. Ši operetė pasta-tymo meniškumu gali konkuruoti su daugeliu operų. J. Pr.

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET TEL. - CA 5-7252 RADIO IR STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAIŠYMAS DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIJOS APARATŲ SPALVOTOS TELEVIJOS APARATAI

Midland Savings aptar-nauja taupymo ir namų paskolų reikalais visas mūsų apylinkes. Dėko-jame jums už mūsų parodytą pasitikėjimą. Mes norėtum būti jums naudingi ir eteityje. Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.00. 5 1/4% All accounts com-pounded daily - Passbook Savings paid quarterly. 7 1/2% 4 Years Savings Certificates Minimum \$5,000.

DŪMUS APIE TEILHARDĄ SKLAIDANT

(Atkelta iš 2 pusl.)

Kristaus Kūno šatybai. Tokia per-spektyva žmogui duoda paskatos at-likti savo darbus su džiaugsmu ir pasišventimu; išpildo jo potroškį atsiduoti nenykstančiai kūrybai: "Kiekvienas mūsų darbų, savo dau-giau ar mažiau tolimai ar tiesiogine atliepa dvasiniam pasauliui, priside-da prie Kristaus, jo mistinėj visu-moje, patobulinimo" (Le Milieu Di-vin, Collins, 1961, 34).

Pasaulis, kuris dar tebėra tapsme, privalo būti paties žmogaus stato-mas. Žemės protingasis gyvūnas tu-ri duoti istorijai kryptį bei tiesti ate-čiai planus. Jis gi yra Dievo bend-radarbis. Jis įsijungia į Dievo ku-riamąją galią, su ja sutampa ir ją tęsia. Užtat jis, o ypač tikintysis, privalo net daugiau negu netikin-tysis, dirbti žemės pažangai, kuri [žemė A. P.] reikalinga Dievo ka-ralystės atbaigimui" (Note sur la notion de perfection chretienne, pa-imta iš Dimentions of the Futu-re, The Spirituality of Teilhard de Chardin, ed. by Kessler and B. Brown, Washington, 1968, 152). T-do įsitikinimu, mūsų tikėjimas "duoda mums teisę ir uždeda pareigą mėsiti į žemės dalykus" (Le Mi-lieu Divin, Collins, London, 1961, 42). Vietoj ir nedelsiant "privalomė stoti į darbą be atidėlioimo čia ir dabar (mano pabraukta, A. P.)". (L'activation de L'energie, Editions du Seuil, 1963, 305). Žmogus juk turi angažuotis praečiai, dabarčiai ir ateičiai: "apsaugoti, padaugin-ti ir perduoti viso pasaulio lobius" (La Vision du Passe, Seuil, Paris, 1957, 191). Tačiau įsipareigojimu verty-bėm žmogus drauge ir pats ugdo-si: "Norėdamas būti ištikimu sau pa-čiam, jis privalo pasišvesti darbus, kaip savo asmeniškam ir šventam triūsui, kurio gyvenimas iš jo reikaluoja" (La Vision du Passe, 195). T-dui ir žodis meilė nebuvo nuval-kiotas: "Mūsų generacijai mylėti ne-gali reikšti nieko kito kaip tik žmo-giškoms pastangoms atiduoti visas sa-vo jėgas ir visą savo širdį" (Dien-timents of the Future, 152). Ka-žin, ar kas iš žmonių energingiau dabarbaravosi žmogaus miesto staty-bai kaip Teilhardas.

Tokią T-do pažūrį ir darbų li-niją vis dėlto jo kritikas Maceina laiko antikultūrine ir "nuvertinan-čia pasaulio dabartį" ("Draugas", 1973, XII, 8). Taip "Laiškų Teil-hardo šalininkams" polemikos kars-te ir dingo didžioji T-do pažūrų linijos dalis.

DĖL MOKSLO IR MOKSLININKŲ

(Atkelta iš 1 psl.)

pažinūs gamtos ir pasaulio įsta-tymus, tasai pasaulis būtų nereik-alingas.

Dievo ieškojimo kelyje Tols-tojus pajuto atradęs tikėjimą tuo momentu, kada jis, žiūrėdamas į dangų, jautė dangaus mėlynės egzistencijos "tiesą". Jis paskuti-niuose "Anna Karenina" pusla-piuose rašo:

Lėvinas, atsigulęs aukštelnin-kas, žiūrėjo į beribį ir giedrą dan-gų. "Argi aš nežinau, kad dan-gus yra neribota erdvė, o ne ku-polas? Bet kiek nebandau smeig-ti savo žvilgsnį, negaliu matyti begalybės, o tik matau ribotą ku-polą. Nepaisant mano supratim-o, kas yra begalybė, esu ar-čiau tiesos, kada matau dangų kaip ribotą skliautą, negu tada, kai bandau išvelgti daug toliau už jį".

Baigdamas šiuos savo nemok-sliškų apdūmėjimus, tikiuosi,

kad su jais supažindinsi ir kitus, kurie mane panašius savo redaguoja-mo laikraščio puslapiuos.

Tavo nemokslininkas bėčulis Juozapas

DAR APIE "KONTINENTĄ"

Igoris Golomštokas, kurio straipsnį apie naują, kelomis kalbomis leidžiamą kultūros žurnalą "Kontinentą" spausdi-nome praėjusios savaitės kultū-riniame priede, yra minėto žur-nalo redakcijos atsakingasis sekretorius. Kaip žinome, šisai tarptautinis žurnalas ypač stip-riai pasisako už Rytų Europos tautų laisvę.

CONCOURT PREMIJA

Aukščiausia Prancūzijos litera-tūros Goncourt premija paskirta rašytojui Paskaliui Laine, 32 m., už jo romaną "Nėrėja".

MENININKO GYVENIMAS

Oskaro Kokoschko autobiog-rafija "My Life" į anglų kalbą išvertė D. Britt. Išleido Macmil-lan. Kaina 10 dol.

Laidotuvių Direktorai MAŽEIKA & EVANS 6848 SOUTH WESTERN AVENUE TRYB MODERNIAKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS MARINOMS VINTA RRepublic 7-8600 RRepublic 7-8601

EUDEIKIS DOVYDAS P. GAIDAS - GERALDAS F. DAIMID Laidotuvių Direktorai TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS 4330 South California Avenue Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852 4605-07 South Hermitage Avenue Telefonas YArda 7-1741

PETKUS MARQUETTE FUNERAL HOME -TEVAS IR SONUS- TRYS MODERNIAKOS KOPLYČIOS 2533 West 71st St. -Telef. GROvehill 8-2345-4 1418 S. 50th Ave., Cicero TOwnhall 3-2108-08 AIKSTB AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai ANTANAS M. PHILLIPS 3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401 STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SONOS 2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672 2424 W. 69th STREET Tel. RERpublic 7-1215 11023 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410 PETRAS BIELIONAS 4948 S. CALIBORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-8372 POVILAS J. RIDIKAS 3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911 JURGIS F. RUDMIN 3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39 VASAITIS - BUTKUS 1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLYmple 2-1003

REDAGUOJA ST. SEMEINIENE, 6507 S. TROY ST., CHICAGO, ILL. 60629, TELEF. 925-5988

POKALBIS SU SOLISTE PRAURIME RAGIENE JOS REČITALIO IŠVAKARESE

Lapkričio 24 d. 4 v. p. p. Chicagoje Jaunimo centre yra ruošiamas solistės Praurimės Ragiinės rečitalis, kurio pelnas skiriamas III Liet. gydytojų draugijos Moterų pagalb. vieneto Stipendijų fondui. Ta proga P. Ragiene sutiko atsakyti į keletą klausimų.

— Kada ir kur pradėjote dainuoti?

— Sunkus klausimas! Dar būdama vaikas Tauragėje, jau pradėjau dainuoti. Labai daug dainavau Rottenburgo stovykloje — vaikų teatre koncertuose, minėjimuose. Dainavimo studijas pradėjau Chicagoje — Marijos aukšt. mokykloje. Pirmoji mano mokytoja buvo Alice Stephens. Visą laiką dainavau Pirmyn choro.

noriu atsitraukti ilgiau nuo šeimos. Bijau, kad vaikai ir šeima nenukentėtų. Kol vaikai paaugo, aplamai mažai kur pasirodydavau.

— Jūs, kaip dainininkė, ko ieškote ir ką randate profesionalinėje operoje, sakysim Chicago Lyrikoje?

— Lyrika esu labai patenkinta. Patinka pastatymas, balsai. Pirmai buvau kiek nusivylus Pivarotti (Rudolph — La Bohema) — gal per daug tikėjau? Labai daug ir pasimokau — tiek vaidyboje, tiek scenos laiky-senoje.

— Ar, Jūsų nuomone, reikalinga lietuviška opera ir kiek ji lietuviška?

— Gerai, kad ji yra, bet gaila, kad ypač jaunų vyrų yra trūkumas. Bijau, kad tai neatsilieptų operos pastatymuose. Aplamai, vyrų trūksta ir chorose.

Praurimė Ragiene

— I kuria dainavimo sritį labiausiai kryptate?

— Zengiu daugiau operetine linkme. Dėl to gal labai anksti pasirinkau ir Pirmyn chorą, nes jis stato operetas (buvau ir Dainavoje, bet perėjau į Pirmyn chorą, nes mėgstu vaidinti).

— Dažnai pasigendu mūsų solisčių didesnio liaudies dainų repertuaro. Su labai mažom išimtim (neseniai įvykęs Elenos Blandytės liaudies dainų rečitalis) mūsų dainininkai nesiryžta koncertuoti vien su liaudies dainom ar vien lietuvių kompozitorių kūriniais. Kodėl?

— Nė lengva atsakyti. Čia daugiau individualus pasirinkimas. Yra lietuvių kompozitorių, kurie man labai patinka, bet yra ir tokių, kurių gal ir nepasigėsčiau. Liaudies dainas dainuoju parengimuose, ir jos man labai patinka. Gal todėl, kad liaudies dainas dainuoju nuo mažens, jos darosi gana kasdieniškos. Norisi įvairumo. Šalia lietuvių, dainuoju latvių ir estų kompozitorių kūrinius. Įvairiau!

— Kiek pasirodote amerikiečių visuomenėje?

— Esu dainavusi St. Alexis ligoninė, Elmhurst, Itasca moterų klubuose. Didžiausias mano pasirodymas buvo El Paso, Texas, su El Paso simfoniniu orkestru vasaros sezono koncertuose bei El Paso karininkų klube.

— Ar, Jūsų manymu, yra reikalinga išeiti į gyvenamojo krašto visuomenę?

— Kiek lietuviškumo lietuviškoje operoje? Sakyčiau — mažai. Tarp statytinų dar yra: Radvila Perkūnas, Eglė žalčiū karalienė, Pileinai.

— Gal galima jas pastatyti? Pagaliau reikia sudaryti sąlygas ir visai naujoms atsirasti.

— Kaip žiūrite į lietuviškųjų spektaklių ir koncertų kritikas?

— Norėčiau išgirsti tikros kritikos. Labai švelnios kritikos menininką gadina — jis mano, kad jau pasiekęs viršūnes; jei būtų kritika kraštutinai smarki — taip pat būtų skaudul! Norėčiau tiesios! Pageidautume, kad mūsų kritikai rašytų tik objektyvias kritikas.

— Būtinai svarbu ne tik dainininkai, bet ir lietuvių vardo garšnimui. Visur, kur tik dainavau, būdavo pabrėžiama, jog esu atvažiavusi iš Lietuvos.

— Kodėl taip mažai lietuviškų pavardžių Chicago Lyric operoje?

— Amerikoje menininkui prasiveržti sunku. Kadangi po darbo sunkoka dar važinėti į repeticijas, gal todėl.

— Kodėl Jūs nedainuojat Lyrikoje? Jūs nedirbate.

— Todėl, kad gyvenau toli, ne-

— Gera, kad ji yra, bet gaila, kad ypač jaunų vyrų yra trūkumas. Bijau, kad tai neatsilieptų operos pastatymuose. Aplamai, vyrų trūksta ir chorose.

— Kiek lietuviškumo lietuviškoje operoje? Sakyčiau — mažai. Tarp statytinų dar yra: Radvila Perkūnas, Eglė žalčiū karalienė, Pileinai.

— Gal galima jas pastatyti? Pagaliau reikia sudaryti sąlygas ir visai naujoms atsirasti.

— Kaip žiūrite į lietuviškųjų spektaklių ir koncertų kritikas?

— Norėčiau išgirsti tikros kritikos. Labai švelnios kritikos menininką gadina — jis mano, kad jau pasiekęs viršūnes; jei būtų kritika kraštutinai smarki — taip pat būtų skaudul! Norėčiau tiesios! Pageidautume, kad mūsų kritikai rašytų tik objektyvias kritikas.

— Būtinai svarbu ne tik dainininkai, bet ir lietuvių vardo garšnimui. Visur, kur tik dainavau, būdavo pabrėžiama, jog esu atvažiavusi iš Lietuvos.

— Kodėl taip mažai lietuviškų pavardžių Chicago Lyric operoje?

— Amerikoje menininkui prasiveržti sunku. Kadangi po darbo sunkoka dar važinėti į repeticijas, gal todėl.

— Kodėl Jūs nedainuojat Lyrikoje? Jūs nedirbate.

— Todėl, kad gyvenau toli, ne-

— Gera, kad ji yra, bet gaila, kad ypač jaunų vyrų yra trūkumas. Bijau, kad tai neatsilieptų operos pastatymuose. Aplamai, vyrų trūksta ir chorose.

— Kiek lietuviškumo lietuviškoje operoje? Sakyčiau — mažai. Tarp statytinų dar yra: Radvila Perkūnas, Eglė žalčiū karalienė, Pileinai.

— Gal galima jas pastatyti? Pagaliau reikia sudaryti sąlygas ir visai naujoms atsirasti.

— Kaip žiūrite į lietuviškųjų spektaklių ir koncertų kritikas?

— Norėčiau išgirsti tikros kritikos. Labai švelnios kritikos menininką gadina — jis mano, kad jau pasiekęs viršūnes; jei būtų kritika kraštutinai smarki — taip pat būtų skaudul! Norėčiau tiesios! Pageidautume, kad mūsų kritikai rašytų tik objektyvias kritikas.

— Būtinai svarbu ne tik dainininkai, bet ir lietuvių vardo garšnimui. Visur, kur tik dainavau, būdavo pabrėžiama, jog esu atvažiavusi iš Lietuvos.

— Kodėl taip mažai lietuviškų pavardžių Chicago Lyric operoje?

— Amerikoje menininkui prasiveržti sunku. Kadangi po darbo sunkoka dar važinėti į repeticijas, gal todėl.

— Kodėl Jūs nedainuojat Lyrikoje? Jūs nedirbate.

— Todėl, kad gyvenau toli, ne-

— Gera, kad ji yra, bet gaila, kad ypač jaunų vyrų yra trūkumas. Bijau, kad tai neatsilieptų operos pastatymuose. Aplamai, vyrų trūksta ir chorose.

— Kiek lietuviškumo lietuviškoje operoje? Sakyčiau — mažai. Tarp statytinų dar yra: Radvila Perkūnas, Eglė žalčiū karalienė, Pileinai.

— Gal galima jas pastatyti? Pagaliau reikia sudaryti sąlygas ir visai naujoms atsirasti.

— Kaip žiūrite į lietuviškųjų spektaklių ir koncertų kritikas?

— Norėčiau išgirsti tikros kritikos. Labai švelnios kritikos menininką gadina — jis mano, kad jau pasiekęs viršūnes; jei būtų kritika kraštutinai smarki — taip pat būtų skaudul! Norėčiau tiesios! Pageidautume, kad mūsų kritikai rašytų tik objektyvias kritikas.

— Būtinai svarbu ne tik dainininkai, bet ir lietuvių vardo garšnimui. Visur, kur tik dainavau, būdavo pabrėžiama, jog esu atvažiavusi iš Lietuvos.

— Kodėl taip mažai lietuviškų pavardžių Chicago Lyric operoje?

— Amerikoje menininkui prasiveržti sunku. Kadangi po darbo sunkoka dar važinėti į repeticijas, gal todėl.

— Kodėl Jūs nedainuojat Lyrikoje? Jūs nedirbate.

— Todėl, kad gyvenau toli, ne-

— Gera, kad ji yra, bet gaila, kad ypač jaunų vyrų yra trūkumas. Bijau, kad tai neatsilieptų operos pastatymuose. Aplamai, vyrų trūksta ir chorose.

— Kiek lietuviškumo lietuviškoje operoje? Sakyčiau — mažai. Tarp statytinų dar yra: Radvila Perkūnas, Eglė žalčiū karalienė, Pileinai.

— Gal galima jas pastatyti? Pagaliau reikia sudaryti sąlygas ir visai naujoms atsirasti.

— Kaip žiūrite į lietuviškųjų spektaklių ir koncertų kritikas?

— Norėčiau išgirsti tikros kritikos. Labai švelnios kritikos menininką gadina — jis mano, kad jau pasiekęs viršūnes; jei būtų kritika kraštutinai smarki — taip pat būtų skaudul! Norėčiau tiesios! Pageidautume, kad mūsų kritikai rašytų tik objektyvias kritikas.

— Būtinai svarbu ne tik dainininkai, bet ir lietuvių vardo garšnimui. Visur, kur tik dainavau, būdavo pabrėžiama, jog esu atvažiavusi iš Lietuvos.

— Kodėl taip mažai lietuviškų pavardžių Chicago Lyric operoje?

— Amerikoje menininkui prasiveržti sunku. Kadangi po darbo sunkoka dar važinėti į repeticijas, gal todėl.

— Kodėl Jūs nedainuojat Lyrikoje? Jūs nedirbate.

— Todėl, kad gyvenau toli, ne-

— Gera, kad ji yra, bet gaila, kad ypač jaunų vyrų yra trūkumas. Bijau, kad tai neatsilieptų operos pastatymuose. Aplamai, vyrų trūksta ir chorose.

— Kiek lietuviškumo lietuviškoje operoje? Sakyčiau — mažai. Tarp statytinų dar yra: Radvila Perkūnas, Eglė žalčiū karalienė, Pileinai.

— Gal galima jas pastatyti? Pagaliau reikia sudaryti sąlygas ir visai naujoms atsirasti.

— Kaip žiūrite į lietuviškųjų spektaklių ir koncertų kritikas?

— Norėčiau išgirsti tikros kritikos. Labai švelnios kritikos menininką gadina — jis mano, kad jau pasiekęs viršūnes; jei būtų kritika kraštutinai smarki — taip pat būtų skaudul! Norėčiau tiesios! Pageidautume, kad mūsų kritikai rašytų tik objektyvias kritikas.

— Būtinai svarbu ne tik dainininkai, bet ir lietuvių vardo garšnimui. Visur, kur tik dainavau, būdavo pabrėžiama, jog esu atvažiavusi iš Lietuvos.

— Kodėl taip mažai lietuviškų pavardžių Chicago Lyric operoje?

— Amerikoje menininkui prasiveržti sunku. Kadangi po darbo sunkoka dar važinėti į repeticijas, gal todėl.

— Kodėl Jūs nedainuojat Lyrikoje? Jūs nedirbate.

— Todėl, kad gyvenau toli, ne-

— Gera, kad ji yra, bet gaila, kad ypač jaunų vyrų yra trūkumas. Bijau, kad tai neatsilieptų operos pastatymuose. Aplamai, vyrų trūksta ir chorose.

— Kiek lietuviškumo lietuviškoje operoje? Sakyčiau — mažai. Tarp statytinų dar yra: Radvila Perkūnas, Eglė žalčiū karalienė, Pileinai.

— Gal galima jas pastatyti? Pagaliau reikia sudaryti sąlygas ir visai naujoms atsirasti.

— Kaip žiūrite į lietuviškųjų spektaklių ir koncertų kritikas?

— Norėčiau išgirsti tikros kritikos. Labai švelnios kritikos menininką gadina — jis mano, kad jau pasiekęs viršūnes; jei būtų kritika kraštutinai smarki — taip pat būtų skaudul! Norėčiau tiesios! Pageidautume, kad mūsų kritikai rašytų tik objektyvias kritikas.

MŪSŲ VEIKLA

— Gražina Maciūnaitė - McClure gavo daktaro laipsnį iš chemijos Carnegie Mellon universitete, Pittsburgh, Pa. Jos vyras taipgi gavo doktoratą tą pačią dieną (liepos 7 d.) keliom valandom vėliau.

— Jūratė Maciūnaitė - Landwehr lapkričio 11 d. gavo daktaro laipsnį iš matematikos (ir onviroment) Ann Arbor universitete Michigane. Jūratės ir Gražinos sesutė Danutė Maciūnaitė - Mockienė gavo medicinos daktarės laipsnį 1966 m., o jos vyras Vytautas Mockus — odontologijos daktaras. Gražina, Jūratė ir Danutė Maciūnaitės yra dukros dr. Genovaitės ir dr. Algirdo Maciūnų.

— Keramikės Eleonoros Marčiulionienės individuali keramikos darbų paroda įvyks Jaunimo centro mažojo salėje (buv. Čiurlionio galerijoje), Chicagoje, gruodžio 7 d. ir tęsis iki gruodžio 15 d. Dailininkė yra pedagogė ir viena iškiliausių mūsų lietuvių išsivijoj keramikos atstovė. Ji yra sukūrusi darbų religine ir gamtos temomis bei lietuvių liaudies motyvais. Paroda atidarys BALFO e. vald. pirmininkė ir lietuviško meno globėja Marija Rudienė. Kiekvienas, atsilankęs į parodos atidarymą (Gruodžio 7 d. 7 v. v.), bus apdovanotas keramikos suvenyru.

— Geologė Birutė Saldukiene išvyko lapkričio 16 d. į Miami Beach, Fla., kur ji dalyvauja Geological Society of Amerika suvažiavime. Iš Floridos ji tiesiai atvyksta į Chicago — PLIAS ir ALIAS suvažiavimam (lapkr. 28 — gruodžio 1 d.). B. Saldukiene yra PLIAS ir ALIAS (Pasaulio ir Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąj.) c. valdyboje — kartotekos vedėja.

— Kaip vyksta pasirošimas ir kokią programą žadate Chicago visuomenėi?

— Pasirošimai eina prie galo. Šiuo metu vyksta galutiniai "šlifavimai".

— Muzika bus įvairi. Pradėsiu nuo klasikų, po to romantikai (Grieg ir Schubert). Antroje dalyje — Pabaltijo kaimynų latvių ir estų kūrinių ir žinoma, lietuvių Jakubėno ir Chicagoje dar negirdėta Vytauto Jurgučio "Mergaitė namų šešėliuose". Užbaigsiu dviem arlijom.

— Kokie Jūsų ateities planai?

— Šiuo metu mano planai siekia lapkričio 24 d. Po to pradėsiu galvoti toliau. Eina pasitarimai su Du Page simfoniniu, bet kol kas dar nieko tikro.

— Norėčiau paminėti ir savo akompaniatorių muz. Manigirdą Motekaitį ir fleitistą svečią Fred Lewis, kuris pritaręs fleita Schuberto "Piemenukui ant uolos".

— Ačiū, ponai Praurime. Pasimatysime rytoj rečitalyje!

Birutė Kožicienė

Eleonora Marčiulionienė Keramika (Nuotr. V. Noreikos) Dailininkės keramikos darbų paroda Jaunimo centro apatinėje salėje, Chicagoje, atidaryma gruodžio 7 d.

Ir moterys dalyvauja PLIAS ir ALIAS suvažiavime

BIRUTĖ SALDUKIENĖ

Didžiojo New Yorko ir Rytinio Atlanto inžinieriai, architektai bei įvairių gamtinių šakų profesionalai nesigailės nuvykę į PLIAS ir ALIAS (Pasaulio ir Amerikos lietuvių inžinierių sąj.) XII-ji suvažiavimą, Padėkos dienos savaitgalį Chicagoje.

Dabartinės c. valdybos inžinieriai ir gamtinkai, vadovaujami okeanografo dr. P. Mažeikos, per paskutinius dvejus metus labai rūpinosi patraukti kuo daugiau narių ir išvystyti kuo didžiausią veikimą lankė artimiausius skyrius ir susirašinėjo su tolimiausiais; centr. nis skyrius mėgino sukurti naujus vienetus. Buvo sudaryta kartoteka. Kas dar neatliko savo pareigos sąjungai, gali atsivežti korteles su savimi ir įteikti Kartotekos informacinio stalo talkininkėms. Laukiame kiekvieno.

Suvažiavimo veikimas koncentruojasi lietuvių Tautiniuose namuose, Keturių dienų programa bus įdomi ir turtinga visiems.

Pirmąją suvažiavimo dieną, ketvirtadienį, lapkričio 28 d., bus suvažiavimo ir parodos atidarymas. Po to seks simpoziumas: "Išsivijoj profesinės organizacijos maksimalinio naudingumo modelis" (pirm. inž. J. Danyš, dr. M. Vygantas, dr. J. Rimšaitė, dr.

A. Nasvytis). Vėliau visi galėsime susipažinti per vakariene.

Antrąją dieną, penktadienį, lapkr. 29 d. po pietų bus skaitomos 3 paskaitos apie Lietuvą, pirm. S. Naginonis): "Lietuvos žemės turtai" (geol. B. Saldukiene), "Demografinės tendencijos Lietuvoje" (dr. Z. Rekašius), "Griežtieji ir gamtiniai mokslai Lietuvoje" (dr. R. Vaišnys). Po paskaitų įvyks simpoziumas: "PLIAS-ALIAS dabartis ir ateities perspektyvos" (pirm. inž. D. Šatas, dr. K. Campė, arch. A. Kerelis, inž. V. Volertas). Moterų pagalbiniis vienetas, vadovaujamas pirm. V. Lapienės, organizuoja ekskursiją šeimos nariams į Balzoko muziejų, Sears bokštą (aukščiausia pasauly), Picasso ir Calder skulptūrų ir Chagall mozaikos apžiūrėjimą ir kit. Chicagoje įdomybės.

Trečiąją dieną, šeštadienį, lapkr. 30 d. pietų metu bus skaitoma paskaita: "Lietuvos ir išsivijoj literatūros lygio ir kultūrinio įnašo sugretinimas" (A. T. Antanaitis) Po pietų seks 2 paskaitos (pirm. inž. V. Vidugiris): "Žmogaus įtaka miesto klimatui" (Dr. R. Viskanta), "Didieji ežerai Amerikos ūky" (dr. L. Bajorinas). Vakare, per banketą su menine programa bus progos pasidalinti išpuščiais.

Šis jos veiklas skaitomas lengvai, kaip romanas, ir intriguojantis kaip bet kuri gerai parašyta seklų istorija. Atskleidžiama daug kas iš Hearsto šeimos gyvenimo, nupasakojama, kaip Patricija atkrito nuo tradicinių šeimos elgesio normų, išvilkami aiškūs tamsūs SLA teroristinio sąjūdžio narių gyvenimo užkulniai: tai buvę kaliniai, kriminaliniai nusikaltimai, narkotikų vartojimu susitepę žmonės, neturį pagrindinio atsakomybės jausmo.

Veiklas įdomus informaciniu atžvilgiu, psichologiniais bruožais, o taip pat daug atskleidžiantis pavyzdys sėkmingo reporterės investigacinio veikimo bei labai gyvo aprašomojo stiliaus. Kartu daug painformuoja, kaip veikia spauda ir televizija, begaudydama tokias intriguojančias žinias. J. P.

Ketvirtąją dieną, sekmadienį, gruodžio 1 d. dienotvarkė užbaigiama pamaldomis Jėzuitų koplyčioje prie Jaunimo centro.

Rengėjai tikisi gausaus dalyvavimo. Programa, posėdžiai ir pramogos — įdomios, nenuobodžios, turiningos. Nariai, prieteliai ir šeimų nariai nuširdžiausiai yra kviečiami atsilankyti.

J. Narūnės kultūrinė dovanėlė vaikams

J. Narūnė gausi savo knygomis. Jų jau yra mūsų skaitytojams davusi 16. Daugiausia vaikų literatūros. Dabar naujai pasirodė jos eiliuotas kūrinys. "Rūtelės aitvaras", dailiai iliustruotas dail. Zitos Sodeikienės, spausdintas pranciškonų spaustuviėje, Brooklyne. Leidinys 24 psl. Kiekviename — iliustracija. Šios iliustracijos tuo geros, kad jauniems skaitytojams, kuriems leidinys ir yra skirtas, paliekamos galimybės tuos paveikslėlius spalvoti. Eilėraščiai vaizdūs, skambūs, bus priemami ir patiems mažiesiems. Ir tema iš jų gyvenimo: kaip mergytė rėdo lėlę ir iš atkirtų kaspinėlių sudaro aitvarui uodegą, su drauge bandydama ją paleisti skristi.

Reikia džiaugtis, kad J. Narūnė vis taip sėkmingai reiškiasi savo kūrybine energija (ip)

TV reporterė apie Patriciją Hearst

Patricijos Hearst išjungimas Symbionese Liberation Army, jos dingimas, o ypač jos pagrobimo aplinkybės ir tos organizacijos narių išaiškinimas pasilieka intriguojanti mįslė. Daug kas jau paaiškėjo, ir visa eilė žmonių klausimu parašė ar rašo knygas: Sh. Alexander, F. Soltysik, C. Westbrook, D. Fried, L. Hedley. Tačiau gal labiausiai intriguojantis veikalas yra naujai pasirodžiusi knyga: "Exclusive! The Inside Story of Patricia Hearst and SLA". Parašė Marilyn Baker, su S. Bromptom (išleido Macmillan leidykla New York, 1974 m., 246 psl., 8,95 dol.).

M. Baker jau 30-ti metai kaip yra laikraščių ir televizijos reporterė, apdovanota eile premijų, pasižymi ypatingu išeikojimo ryžtu ir nepaprasta drąsa, nebija jokia pavojų. Ji pirmoji susekė tos slaptosios SLA organizacijos narių pavardes, nustatė, kas Hearsto dukterį pagrobė, paskelbė, kas tai pagrindžio organizacijai vadovauja ir atskleidė daugiau su tuo pasauliniu garso įvykiu susijusių paslapčių.

Sis jos veiklas skaitomas lengvai, kaip romanas, ir intriguojantis kaip bet kuri gerai parašyta seklų istorija. Atskleidžiama daug kas iš Hearsto šeimos gyvenimo, nupasakojama, kaip Patricija atkrito nuo tradicinių šeimos elgesio normų, išvilkami aiškūs tamsūs SLA teroristinio sąjūdžio narių gyvenimo užkulniai: tai buvę kaliniai, kriminaliniai nusikaltimai, narkotikų vartojimu susitepę žmonės, neturį pagrindinio atsakomybės jausmo.

Veiklas įdomus informaciniu atžvilgiu, psichologiniais bruožais, o taip pat daug atskleidžiantis pavyzdys sėkmingo reporterės investigacinio veikimo bei labai gyvo aprašomojo stiliaus. Kartu daug painformuoja, kaip veikia spauda ir televizija, begaudydama tokias intriguojančias žinias. J. P.

SKAICIAVIMO PAMOKA

Jurgukas labai silpnai skaičiuoja. Norėdama, kad jis suprastų, mokytoja griebiasi kasdieninių konkretybių ir jam sako:

— Jurgeli, tau mama davė priešpiečiams du sumuštinio, o aš pridedu dar tris. Kiek sumuštinų tu turėsi priešpiečiams?

— Tik nesakykit, panele mokytoja, kitiems. Man tikrai tiek užteks, — atsako Jurgelis.

Sofija Ozellenė dėkoja L.D.K. Birutės dr. Jos c. valdybai, surengusiai jos knygos "Dienų vitražai" pristatymą. Iš k. dukrė dr. Sofija Ozelytė-Blumenfeld, iš d.: sūnus Kazys Ozelis, sol. A. Trečiokienė, birutininkų pirm. M. Babickienė. Už S. Ozellenės i. d.: O. Zolynienė, H. Žitkienė, B. Dikilienė, S. Gudauskienė, D. Augienė, B. Prapuolienė, St. Semėdienė. Nuotr. Z. Dequcio